

BEZPŁATNE

CZASOPISMO POLONIJNE DLA CIEBIE

www.mm-gazeta.de

MOJEMIasto

nr 11 (20) wrzesień / październik 2010

D W U M I E S I Ę C Z N I K

MOJE MIASTO

Miasto Młodych
Wagner dzieciom str. 5

Morderstwo honorowe
Agnes Bernauer
i jej epoka str. 8

PORADNIK

Zakończenie
stosunku pracy
Co powinno zawierać
świadectwo pracy str. 14

ABC przedsiębiorcy str. 20

AKTUALNOŚCI

Wywiad z prezesem
SV Polonia
Monachium str. 28

Na styku dwóch
kontynentów str. 30

Ameryka, Ameryka...
migawki z podróży
więcej na str. 6

Anna Altmann

Adwokat

Kancelaria
Altmann & Keller
Rechtsanwaltsgesellschaft m.b.H.

Wszystkie dziedziny prawa.

W języku polskim i niemieckim.

Adwokat jest Zaufaniem.

Kancelaria istnieje od 1987 roku.

Wyspecjalizowani adwokaci
gwarantują profesjonalne zajęcie się
Państwa sprawą.

Anna Altmann Rechtsanwältin

Altmann & Keller
Rechtsanwaltsgesellschaft m.b.H.
Südliche Münchner Straße 2 a
82031 Grünwald / München

Telefon (0 89) 693 51 40
Telefax (0 89) 641 54 47

a.altmann@kanzlei-gruenwald.de
www.kanzlei-gruenwald.de

Problemy?...

Steuernummer? Kindergeld?
Buchhaltung?

Zajmij się tym co lubisz,
my rozwiążemy Twoje
problemy -
szybciej i tanio!

BBL-Service

Büro · Buchhaltung · Lohnbuchhaltung

- księgowanie bieżących operacji gospodarczych
- nadzór dłużników i wierzycieli
- sortowanie i porządkowanie dokumentów księgowych
- wsparcie przy bieżących postępowaniach firmowych
- nadzór terminów świadczeń podatkowych
- przygotowanie dokumentów, ułatwiających wszelkie decyzje przedsiębiorcze
- pomoc w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej w Niemczech

Tel: 0174-6226719
Tel: 0174-6226811

Mitglied im Bundesverband selbstständiger
Buchhalter und Bilanzbuchhalter

Paul- Heyse-Str. 6
80336 München

Tel.: 089 / 322 123 78
Fax: 089 / 322 123 79

SPIS TREŚCI

Moje Miasto

- Polska Misja Katolicka 4
Kapłan Solidarności 4
Miasto Młodych Wagner dzieciom Jolanta Łada 5
Ameryka, Ameryka... Bogdan Żurek 6
Listy z Berdyczowa Z notatnika ciemniaka i oszołoma Krzysztof Dobrecki 6
Żyj z klasą Opuszczona lekcja Aldona Likus Cannon 7
Morderstwo honorowe
Agnes Bernauer i jej epoka Jolanta Helena Stranzenbach 8
Odpoczynek rodziny przy źródle dr hab. Jerzy Grześkowiak 9
WYDARZENIA 10-11

Poradnik

- O ekonomicznym podejściu do pieniądza cz.2 Beata Grygiel 12
Zakończenie stosunku pracy
Co powinno zawierać świadectwo pracy Anja Czech 14
Ubezpieczenie emerytalne Riester-Rente Marcin Studencki 15
Kącik milionera Janusz Dudkowski, Anna Szmyt 16
Jak pies z kotem
czyli zwierzęta domowe przed sądem Izabela S. Demacker 17
Nowe przepisy chroniące konta bankowe
przed zajęciem Christoph Motkowski 19
ABC przedsiębiorcy Marek Cichy 20
Bezpieczna przystań Dariusz Cichy 22
Stomatologia estetyczna
Co kryje się pod tym pojęciem lek. stom. Joanna Kozłowski 24
Profilaktyka
czyli recepta na zęby bez próchnicy lek. stom. Marian Znorowski 26
Trudne SPA początki Aleksander Kujawa 27

Aktualności

- Wywiad z Piotrem Sowadą
założycielem, kapitanem i prezesem SV Polonia Monachium Władysław Minkiewicz 28
Rzecznik SV Polonia Monachium informuje 29
Na styku dwóch kontynentów Sebastian Wieczorek 30
Kącik młodego poety Kalina Gruca 32
Kartka z kalendarza Gest Kozakiewicza 32
Daria Nadolska 33
Z blogu doktora Miłka Polskie bieguny i barykady 33
KALENDARIMUM 34
Aforyzmy Sławomira Kuligowskiego z tomiku PODAJ DALEJ 34
Allemani szkoła języka i wiary Jolanta Łada 35

od redakcji:

- Jasiu, co wiesz o Powstaniu Warszawskim?
- Że będzie!

Drodzy Czytelnicy!

Ten dowcip, zasłyszany przed kilkoma dniami w Polsce, być może wcale dowcipem nie jest, lecz przepowiednią, z którą nie do śmiechu. Czarne myśli nawiedzają bowiem Polaków zmuszanych niemal codziennie do opowiadania się po którejś ze stron.

W niepamięć poszły wyborcze hasła o budującej zgodzie, na dobre zaś rozpoczęło się dzielenie nas na zwolenników i przeciwników krzyża przed pałacem prezydenckim, na tych za i przeciw pomnikowi, na wspierających i zwalczających Palikota. Nawet purpuraci nie są zgodni z odosobnionym stanowiskiem arcybiskupa Głódzia, który twierdzi, że chodzi o „postawienie pomnika narodowego, bo tragedia była narodowa” – dodając, że „zasłanianie się tabliczką jest oszukiwaniem samego siebie”. Oliwy do ognia dolewają obchody 30-lecia Solidarności. W niektórych regionach nie zaproszono na uroczystości przedstawicieli najwyższych władz, w tym nowo wybranego prezydenta, argumentując to m.in. tym, że nie można mu być zapewnić bezpieczeństwa.

Podziały przebiegają nawet w rodzinach. Dzieci na podwórkach wiedzą, które z nich jest za Kaczyńskim, a które za Komorowskim (autentyczne!). Panuje przy tym opinia, że podsycanie podziałów jest na rękę rządzącym, gdyż eliminuje ze środków przekazu temat podwyżek cen, podatków i godzących w najuboższych reform. Okazało się bowiem, że „zieloną wyspą” już nie jesteśmy.

Czy zakończy się to wybuchem społecznym? Oby nie. Zdecyduje jednak nie pomnik, lecz żołądek szarego obywatela.

W bieżącym wydaniu Mojego Miasta staramy się trzymać czytelnika z daleka od politycznych zawirowań w kraju, ograniczając się do krótkich cytatów „z notatnika ciemniaka i oszołoma”. Zapraszamy natomiast do „Miasta Młodych” na specjalną wersję „Tannhäusera” Ryszarda Wagnera skierowaną do młodej widowni. Szokiem dla niektórych mogą się okazać migawki naszego felietonisty z podróży do Ameryki, historyczny szkic o traktowaniu kobiet w średniowiecznej Europie, a także „pielęgnacja” ciała przed laty, czyli wstręt do wody. Dla zrównoważenia, proponujemy - zdecydowanie bezpieczniejsze dla nerwów - rozważania o zachowaniu języka polskiego i nauce... arabskiego. Polecamy teksty katolickie o niedzielnym uczestnictwie w Eucharystii i kapłanie „Solidarności”, a w dziale sportowym wywiad z prezesem klubu piłkarskiego SV Polonia.

To tylko niektóre pozycje najnowszego wydania Mojego Miasta, którego mocną stroną jest – jak zawsze – Poradnik z radami współpracujących z nami prawników, doradców finansowych, lekarzy i ekspertów z innych dziedzin.

Życzymy przyjemnej lektury.

Redakcja czasopisma **Moje Miasto**

POLSKA MISJA KATOLICKA

PMK Monachium

Heßstraße 26 80799 München, Tel.: 089/273 22 00

Nabożeństwa:

godz. 8.45 kaplica Misji (Heßstr. 26) - z wyjątkiem ferii szkolnych w Bawarii

godz. 10.00 kaplica Misji (Heßstr. 26) - Msza święta z udziałem dzieci

godz. 10.00 kaplica św. Jana Nepomucena (Ludwigsfeld)

godz. 10.00 kaplica Misji (Max-Kolmsperger-Str. 9a, Neuperlach)

Msza święta z udziałem dzieci

godz. 12.00 kościół św. Józefa (Josephsplatz)

godz. 12.00 kościół św. Moniki (Max-Kolmsperger-Str. 7, Neuperlach)

godz. 18.30 kościół MB Królowej Pokoju (Werinherstr. 50)

Msza święta z udziałem młodzieży

PMK Landshut

Nabożeństwa:

LANDSHUT – Kościół Św. Piotra i Pawła, Niedermaierstr.25

– w niedzielę – o 11.30, środy – o 18.00 i pierwsze piątki

miesiąca – o 18:00

FREISING – Kościół Św. Piotra i Pawła, Friedhofstr.7

– w niedzielę – o 16:30

PMK Augsburg

Biuro: Thommstr. 24 B, 86153 Augsburg, tel. 08 21/3 07 49, fax 08 21/3 07 22,

Nabożeństwa:

AUGSBURG – Kościół Św. Alberta, Dr. Schmelzing-Str. 60

– w niedzielę i święta – o 10.30 środa i piątek – o 18.30

PMK Rosenheim

Nabożeństwa:

ROSENHEIM – St. Michael, Westendorferstr. 43

– w niedzielę i święta – o 10.30

Kaplica w Centrum Misji, Heilig-Geist-Str. 46,

od wtorku do piątku – o 18.00 *)

TRAUNSTEIN – St. Oswald, Maxplatz 1,

IV sobota miesiąca – o 17.00 *)

TRAUNREUT – Zum Heiligsten Erlöser, Rathausplatz 1a,

I niedziela miesiąca – o 17.00

FREILASSING – Marien Kirche, Salzburghofen,

II niedziela miesiąca – o 17.00

GERETSRIED – Heilige Familie, Johannisplatz 21,

III niedziela miesiąca – o 16.00

WALDKRAIBURG – Christkönig, Karlsbader Str. 1,

II sobota miesiąca – o 17.00; IV niedziela miesiąca – o 16.00

Okazja do spowiedzi pół godziny przed Mszą św.

*) po zmianie czasu (w okresie zimowym) pół godziny wcześniej

W PL Nawigator błędnie podano rozkład mszy PMK Rosenheim, PRZEPRASZAMY

PMK Norymberga

Ks. Stanisław Stenka CR

Arminiusstr. 21 , 90402 Nürnberg; Tel./Fax. 0911/473355

Nabożeństwa:

Kaplica Sióstr Angielskich, Kesslerplatz 2 , 90489 Nürnberg

– w niedzielę – o 09:20

Kościół św. Józefa, Gießereistr. 2 , 90489 Nürnberg;

– w niedzielę – o 12.00

PMK Ingolstadt

Ks. Ryszard Kazimierzczak

Gaimersheimerstr. 32, 85057 Ingolstadt Tel.: 0841 84845

Ze względu na remont Kościoła - Spitalkirche, Spitalstr. 4 od 1. 05.2010 r.

Nabożeństwa:

Kościół św. Moniki, Mistelstr. – w niedzielę o 9.30

kaplica przy Caritasie, Hugo-Wolffstr 20 – codziennie o 18.00

Gmina Weissenburg **Kościół - Willibald-Kirche**

– 2 i 4 niedziela miesiąca - o 12.45

Kapłan Solidarności

12 lipca 2010 roku zmarł w Gdańsku, w wieku 74 lat, ksiądz Henryk Jankowski, przez wielu uznawany za ojca duchowego „Solidarności”.

Sierpień 2005. Ksiądz Henryk Jankowski wśród gdańskich stoczniowców.

Mało kto pamięta, że 30 lat temu to właśnie ksiądz Jankowski w decydującym momencie wspomógł strajk w Stoczni Gdańskiej, przyczyniając się tym samym do powstania pierwszego w bloku komunistycznym Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”.

W pierwszą niedzielę protestu wśród strajkujących pojawił się ksiądz Henryk Jankowski, proboszcz przystoczniowej parafii św. Brygidy. Spowiadał, rozgrzeszał i odprawił mszę na terenie Stoczni Gdańskiej, w której – obok strajkujących – uczestniczyło, po drugiej stronie bramy, kilka tysięcy mieszkańców Trójmiasta. To był prawdziwy przełom. Strajkujący i zjednoczeni z nimi w modlitwie, wspierający protest gdańszczanie, przestali się bać.

Po mszy, przy drugiej bramie stoczni, tam gdzie w grudniu 1970 roku zginął pierwszy robotnik, wkopano drewniany krzyż. Cztery miesiące później, w tym samym miejscu, wystrzeliły w niebo trzy potężne krzyże znanego dzisiaj na całym świecie Pomnika Poległych Stoczniowców. Powstała „Solidarność”!

To ksiądz Henryk Jankowski w najtrudniejszym momencie dodał stoczniowcom odwagi i wiary w zwycięstwo, zapisując się na zawsze w historii Polski.

Bez księdza Henryka Jankowskiego Sierpień’80 mógłby się potoczyć inaczej.

(bezet)

Po kłótni z kolegami nastolatek ucieka z internatu. Współlokatorzy nie rozumieją jego pasji komponowania piosenek, jakiej oddaje się wieczorami i złości się, że nie daje im zasnąć. Włócząc się nocą po mieście młodzieniec spotyka awangardową dziewczynę, która twierdzi, że wszystko jej wolno. Zaprasza młodego artystę do swojego zaczarowanego świata, gdzie z zachwytem przysłuchuje się jego utworom. Chłopiec zostałby chętnie w tej nierzeczywistej krainie z tak niezwykłą wielbicieleką, ale nie czuje się tam do końca wolny. Wraca więc do internatu, szkolnego rygoru, kolegów i swojej przyjaciółki, przykładnej uczennicy. Nie zapomina jednak o czarodziejce, a i ona niedługo potem daje znać o sobie...

Scenariusz nowego filmu? Streszczenie powieści dla dzieci i młodzieży? Nie, to specjalna wersja „Tannhäusera” Ryszarda Wagnera skierowana do młodej widowni, zaprezentowana podczas tegorocznej edycji festiwalu operowego w Bayreuth. W ciągu pierwszych dwóch tygodni Bayreuther Festspiele odbyło się dziewięć przedstawień „Tannhäusera”, które zarówno krytyka, jak dzieci, młodzież i rodzice przyjęli bardzo ciepło. Autorzy opracowania, Reyna Bruns i Alexander Busche skrócili ponad trzygodzinną operę do 75 minut i wstawili trochę tekstu mówionego, co w rezultacie dało formę podobną do musicalu.

Pomysł wyszedł od Kathariny Wagner.

- Kiedy byłam dzieckiem, rodzice często zabierali mnie na festiwal. Przedstawienia były dla mnie trudne, ale nie zrażałam się. Wręcz przeciwnie, zadawałam mnóstwo pytań.

Historia tragicznego, średniowiecznego bohatera przeniesiona na grunt współczesnej szkoły sprawia, że spektakl jest nie tylko zrozumiały, ale i atrakcyjny dla młodej widowni. Przede wszystkim ma charakter interaktywny. Dzieci sprzątają po bitwie na poduszki w internacie, Tannhäuser (w tej roli Jeffrey Dowd) pisząc tekst piosenki prosi je o wyszukanie rymu do „Genieß”, a Elżbieta zbiera od nich rysunki. Awangardowa czarodziejka to Venus, która nazywa głównego bohatera zdrobniale Tanny. Związek Tanny’ego z obiema kobietami pozbawiony został seksualnych podtekstów. Zmysłowa Venus jest w tej inscenizacji tylko oryginalna i bezczelna. Elżbieta, którą Wagner przedstawił

„Venus (Alexandra Petersamer) pokazuje Tannhäuserowi (Jeffrey Dowd) swój bajeczny świat”

Miasto Młodych

Prawnuczka Wagnera - Katharina Wagner w otoczeniu najmłodszych widzów

WAGNER DZIECIOM

jako pobożną niewiastę, jest tu porządną, ale i aktywną uczennicą, wyznaczoną przez „rektora Landgrafa” do sędziowania podczas konkursu na piosenkę o przyjaźni. Elżbieta ma również artystyczną pasję - rysowanie.

Co zostało w tej inscenizacji z prawdziwego „Tannhäusera”? Nieodwzajemniona miłość Wolframa von Eschenbach do Elżbiety i kara, jaką ma odbyć Tannhäuser za skandaliczne zachowanie na konkursie. Pojawia się wówczas Venus i wprowadza chaos, do czego Tanny z chęcią się przylacza. Prawdziwy Tannhäuser zostaje wysłany do Rzymu, aby uzyskać od papieża przebaczenie za grzech oddawania się pogańskim praktykom (czyli miłości do Venus). Tanny, podobnie jak jego pierwotny wzór, po powrocie z wygnania nadal waha się pomiędzy Venus a Elżbietą. Ale ta ostatnia nie umiera, jak chciał Ryszard Wagner, tylko

zmienia image. Porzuca szkolny mundurak na rzecz seksownej „małej czarnej” z kolorowymi łalami. Projektuje też awangardowe stroje dla koleżanek i kolegów. Zakończenie jest więc trochę w stylu musicalu „Grease”; dość uniformizacji i sztywnych reguł, w końcu w każdym z nas drzemie odrobina szaleństwa i warto ją czasem wydobyć. Na tle przejmującego chóru pielgrzymów otwiera się lewa kulisa, przez którą artyści wybiegają na zewnątrz.

W przedstawieniu wzięło udział kilkoro solistów śpiewających w Festspielhaus, np. Sonja Mühleck, Alexandra Petersamer, Mario Klein. Towarzyszyła im Brandenburgska Orkiestra z Frankfurtu pod dyktando Hartmuta Keila i chór Coruso. Na specjalne wyróżnienie zasługuje scenografia autorstwa Lei Walloschke i kostiumy zaprojektowane przez uczniów szkoły im. Nelsona Mandeli z Berlina. Dzieciom podobała się barwna Venus z deskorolką i we fryzurze składającej się z dredów i serpentyn. W jej świecie zachwycają ogromne, kolorowe szmaciane węże i pająki oraz wielki flaming. Twórcy opracowania dla młodej widowni okroili muzycznie operę, ale zostawili same najlepsze kawałki, jak np. przybycie na zamek Wartburg, czy chór powracających z Rzymu pielgrzymów, albo pieśń Tannhäusera i Wolframa von Eschenbach (w tej roli rewelacyjny Marek Reichert) – wszystko pierwszorzędnie wykonane. W scenie rozgrywającej się w internacie mamy przykład tzw. muzyki konkretnej, na którą składają się szelest przewracanych kartek, chrupanie chipsów i grzechotanie kostek do gry.

Jak zapewnia Katharina Wagner, spektakl wyjdzie poza Bayreuth i będzie prezentowany w innych teatrach muzycznych, m.in. we Frankfurcie i Sztutgartcie. Katharina zamierza zaadaptować w ten sposób wszystkie opery swojego pradziadka. Na przyszły rok planuje „Tristana i Izoldę”, „Śpiewaków Norymberskich” lub „Pierścienie Nibelungów”. Ma nadzieję, że projekt będzie nadal hojnie wspierany przez sponsorów.

Taką lżejszą wersję „Tannhäusera” mogą polecić nie tylko dzieciom i młodzieży, lecz również dorosłym; zwłaszcza tym, którzy nie przepadają za muzyką Wagnera, choć nigdy nie starali się jej poznać.

Jolanta Łada

Ameryka, Ameryka...

Bogdan Żurek

Ameryka to obiekt naszych westchnień i pożądań od dawien dawna. Nic dziwnego. Byliśmy przecież pionierami, krwią umacniającymi jej państwowość. Kościuszko, Pułaski... Z nabożnością słuchaliśmy tej ostoi demokracji ślącej do nas wolne słowo na falach Radia Wolna Europa i Głosu Ameryki. Lataliśmy tam (wcześniej pływaliliśmy „Batorym”) zarabiać „dulary”, a i dzisiaj, ramię w ramię z chłopakami z Texasu i Arizony walczymy ze złem na różnych frontach świata. Jak tu więc nie idealizować Stanów Zjednoczonych, gdy od dziecka malowały się nam one jako twój wspaniały, piękny, bogaty, wręcz idealny.

Mając taki obraz USA przeleciałem się i ja na tamtą stronę Wielkiej Wody. Nie za chlebem, ale na wycieczkę, którą zafundowało mi moje dziecko udowadniając, że jednak jest możliwy przepływ środków płatniczych w odwrotnym kierunku niż tylko rodzic – latorośl.

Najpierw jednak wiza, gdyż Polacy - mimo braterstwa broni - z jej posiadania nie są zwolnieni.

Gdy mnie pytają z czym kojarzy mi się Ameryka, odpowiadam natychmiast: z wielkimi tyłkami policjantek i Murzynami pucującymi wozy strażackie.

Nasłuchawszy się opowiadań o wrednych konsulach, szykanujących moich rodaków, z duszą na ramieniu podążałem do amerykańskiego konsulatu. Od drzwi zagrałem „asem”, wyciągając pisemne podziękowanie prezydenta Clintona za pracę w Radio Wolna Europa, na którego widok urzędnicze oczy wyszły z orbit. Wystarczyło, mam wizę na 10 lat.

Wylatuję amerykańskimi liniami z Monachium, najbardziej przyjaznego pasażerem lotniska w Europie. Po ponad siedmiu godzinach jestem już w Filadelfii, na lotnisku trochę mniej przyjaznym. Brudnawo, jakby nieświeżo, w kibelkach „wanijet”, kafelki odpadają, papiery się walają, kiepska informacja, no i te... grube tyłki nader głośno rozmawiających ze sobą policjantek. Lot przez Atlantyk też przedziwny. Zamiast profesjonalnych stewardes, jakieś babcie w domowych fartuszkach. Choć te przynajmniej dały coś przełknąć. Z Filadelfii na Florydę nie zaserwowano nawet szklanki wody, gdyż stewardesa „zaklinowała się” na wysokości piątego rzędu i przez cały czas gawędziła z przypadkowo spotkaną znajomą. Miami Beach to przede wszystkim wspaniały czysty ocean. Pluskałem się godzinami. A reszta? Reszta, to całe mnóstwo polujących na turystów, tandetnych sklepów z nastawioną na cały regulator klimatyzacją (szok termiczny!),

brudne taksówki i znowu te uzbrojone po zęby policjantki, na zadkach których można postawić butelkę piwa.

A propos piwa: W centrum odkryłem knajpę „Hofbräuhaus”. Zjadłem Wiener Schnitzel i napiłem się piwa z litrowego kufła. Pełni szczęścia dopełniała ubrana w bawarski tracht, mówiąca po niemiecku kelnerka rodem z Peru. Odżyłem!

Odżyłem, ale na krótko, bo zaraz zdołował mnie czarny jak smoła kierowca żółtej, brudnej taksówki, który najpierw nie miał miejsca w bagażniku, a potem nie mógł trafić do oddalonego o kilka kilometrów hotelu, choć Miami Beach to trochę większa wiocha, praktycznie z jedną długą ulicą.

Przy tejże ulicy remiza strażacka. Przed nią, dzień w dzień, od świtu do nocy, czarnoskórzy strażacy pucują dwa bojowe wozy. Błysk chromu oślepia. Obok, na parkingu, stoją ich prywatne auta. Wiele z nich to kapiące olejem, poobijane „trupcy”, z których żaden nie miałby najmniejszych szans wyjechać na ulice Niemiec. Plamy oleju na amerykańskich ulicach, parkingach, a nawet lotniskach to normalka.

Deczko zniesmaczony zostawiam Florydę na pokładzie największego wycieczkowca świata „Oasis of the Seas”. Kierunek Bahamy i Karaiby. Ta prawie czterystumetrowa łajba to luksus-mini-miasto z licznymi knajpkami, dyskotekami, kasynem, deptakiem, parkiem, kinem, teatrem, rewią na wodzie, rewią na lodzie, 24 windami i moją kabiną, z balkonem na ocean, na 11 pokładzie, ale...

Ale jednak to klatka. Co z tego, że złota? Klatka i już!

Gdy wylądowałem w Monachium, ucałowałem ziemię, a raczej parkingowe płyty... czyste płyty!

*A niechaj narodowie wzdry
postronni znają,
iż Polacy nie gęsi,
iż swój język mają.*
(Mikołaj Rej)

Siedziałyśmy z Heike rozprawiając na temat naszych dzieci, mamy synów w tym samym wieku, gdy nagle usłyszałyśmy:

- Michaś, komm hier!

Jak na komendę odwróciłyśmy się w kierunku dochodzącego głosu. Młoda dziewczyna prowadziła za rączkę małego chłopczyka tłumacząc mu coś dobitnie po niemiecku. Spojrzałyśmy najpierw na nią, a później na siebie. Z rozmowy wynikało, że matka chłopczyka jest Polką, świadczył o tym mocny akcent, który wyjątkowo przyciągnął naszą uwagę.

- Dlaczego ona mu to robi? – zapytała Heike, profesorka niemieckiego.

- Nie wiem – odparłam lekko zaskoczona nie wiedząc, co ma na myśli. Heike nadal patrzyła na mnie czekając na odpowiedź. - Być może ojciec chłopczyka jest Niemcem i dlatego matka tak się zachowuje- stanęłam w obronie nieznanej Polki.

- No i co z tego, że jest Niemcem? – Heike nie dawała za wygraną - czy ona nie zdaje sobie sprawy, jak bardzo krzywdzi swoje dziecko? Pozbawia je możliwości nauki drugiego języka. Nie rozumiem takich osób – oburzenie mojej znajomej nie miało końca.

Opuszczona lekcja

A. Likus
Cannon

- Wiesz, jedni są tacy, a drudzy tacy. Widocznie ma swoje powody – mówiłam starając się zrozumieć zachowanie Polki.

- Jakie powody? Jak to dziecko będzie mieszkało w Niemczech, to bez problemów nauczy się niemieckiego, ale za to nigdy nie nauczy się polskiego i nigdy nie będzie miało szacunku do matki. Wiem coś o tym, bo moja najlepsza przyjaciółka jest Greczynką. Zawsze do syna mówiła po niemiecku. Chłopak skończył najlepsze studia w Monachium i co? Co on robi z jednym językiem? A gdyby znał grecki, to teraz miałby o wiele większe szanse na rynku pracy. A tak matka płacze, że on o Grecji nie chce słyszeć, nawet nie ma zamiaru pojechać w odwiedzin do swoich bliskich, a do niej nie ma szacunku. A czyja to wina? Tylko jej – zakończyła swój wywód Heike.

- Czasami nie jest tak prosto wychować dziecko w dwóch językach, kosztuje to naprawdę dużo pracy – rzekłam.

- I co z tego? Jak są tacy, to niech później nie narzekają, że ich dzieci nie szanują.

- A nie uważasz, że jak matka jest Polką, Greczynką czy kto tam wie, a ojciec Niemcem i mieszkają w Niemczech, to lepiej, aby dziecko posługiwało się niemieckim?

- Nie. Dziecko zawsze powinno uczyć się języka matki - stwierdziła stanowczo.

- A może ona obawiała się, co powiedzą ludzie jak odezwie się po polsku - po raz kolejny spróbowałam stanąć w obronie młodej dziewczyny.

- A kim ona się przejmuje? Ludźmi? A oni jej coś dadzą? Dla niej najważniejsze powinno być jej dziecko, a nie ci tutaj wokoło, których nawet nie zna. Jak można przejmować się kimś obcym, a nie własnym synem - moja rozmówczyni z niedowierzaniem kiwała głową - ponadto nauka każdego języka obcego, to nauka jednej kultury, historii więcej. Stajemy się o tyle bogatsi i mądrzejsi, o ile więcej znamy języków obcych- zakończyła.

Żyj z klasą

W końcu musiałam przyznać jej rację, chociaż tak naprawdę zgadzałam się z nią od samego początku. Przecież w naszym życiu najważniejsze są nasze dzieci, to jak one się czują, na jakich ludzi wyrosną i jak szanować będą nas i kraj, z którego pochodzimy, bo jeśli sami nie uszanujemy siebie, to inni tego z pewnością nie zrobią.

Długo rozmawiałyśmy o nauce języków obcych, ich znaczeniu i wartości, gdy w pewnej chwili młoda dziewczyna z synkiem przeszła obok nas kierując się w stronę wyjścia.

Swoim wyglądem przypomniła mi nauczycielkę polskiego z podstawówki, która uparcie wbijała nam do głowy słowa Mikołaja Reja: „A niechaj narodowie wzdry postronni znają, iż Polacy nie gęsi, iż swój język mają”. Moja nieznajoma chyba opuściła tę lekcję, a szkoda.

Z notatnika ciemniaka i oszołoma

Listy
z Berdyczowa

Krzysztof
Dobrecki

3.08. godz. 7:59 – TVN 24 poinformował, że w nocy teren wokół Krzyża przed Pałacem Prezydenckim otoczono barierkami. Przy Krzyżu znajduje się kilkanaście osób, które przebywały tam w nocy.

Godzina 11 – gorliwy strażnik przystąpił do demontażu podstawy Krzyża. Kobiecie, która usiłowała do Krzyża się przywiązać wykręccono ręce i wyprowadzono z placu.

Godzina 11:30 – Telewizje pokazują jak wokół barierek odgradzających krzyż od ulicy gromadzą się mieszkańcy Warszawy. Wygląda to tak: tłum, barierka, gęsty szpaler straży miejskiej, rzadki szpaler policji, kolejny szpaler straży miejskiej, kolejna barierka, szpaler straży miejskiej, kilkunastu obrońców krzyża, szpaler funkcjonariuszy BOR.

Godzina 12 – Na teren między barierkami wprawnie wmaszerowują kolejne formacje policji. Szpaler policyjny już nie jest rzadki. Telewizja informacyjna Jedynki pokazuje

duże plany, na których widać zbierający się tłum. Inne stacje koncentrują się na zbliżeniach i obrazach z dyskusji w studiach.

Godzina 12:30 – Tłum usiłuje sforsować barierki i przyjść z odsieczą grupce pod krzyżem. Prawie to się udaje. Strażnicy miejscy używają gazu.

Godzina 13 – na plac przybywa Szef Kancelarii Prezydenta, grupa księży i harcerzy by zabrać Krzyż do kościoła św. Anny. Grupa modlących zagradza im drogę. Przez dwadzieścia pięć minut apelują do księży by nie zabierali Krzyża

Godzina 13:25 – księża zdejmują stulę i opuszczają plac wraz z harcerzami. Szef Kancelarii ogłasza, że odwołał uroczystość „ze względu na bezpieczeństwo księży i harcerzy”.

Godzina 13:30 – Wszystkie programy informacyjne wszystkich telewizji transmitują na żywo

konferencję prasową SLD. Dowiaduję się z ust wicemarszałka Sejmu, że „trzeba usunąć Krzyż z przestrzeni publicznej”.

Godzina 13:40 do północy – wszystkie programy informacyjne i publicystyczne zastanawiają się nad niebezpieczeństwami dla Państwa wynikającymi z nieudanej próby przeniesienia Krzyża. Biskup z Lublina nazywa Jego obrońców „sektą”, ksiądz, redaktor pewnego tygodnika z Krakowa lituje się nad Ich głupotą i nieposłuszeństwem wobec kleru, były premier i ministrant wskazuje, że jest za poszanowaniem, ale nie na ulicy.

10.08. – 7:45 – wszystkie media informują, że na (nieznany zupełnie do tej pory) jednym z portali Facebooka ogłoszono demonstrację przeciwników Krzyża i władze Warszawy wydały zgodę na tę manifestację. Wiadomość powtarzana jest co godzinę.

23:00 – kilkutysięczny tłum przeciwników Krzyża rozpoczyna demonstrację. Wśród akcesoriów krzyż z puszek po piwie „Lech”, pluszowy miś nadziany na krzyż. „Kto jest przeciw krzyżowi niech skacze” – nawołuje organizator. Dziennikarze różnych telewizji zachwyceni „atmosferą happeningu”, „tak odbiegającą od atmosfery fanatyzmu i nietolerancji”.

Jolanta Helena
Stranzenbach

Coraz częściej w prasie codziennej czytamy artykuły o zbrodniach dokonanych w środowisku emigrantów z krajów islamskich. Popelniane są w imię rzekomego przywrócenia honoru rodowi. Takie morderstwa nazywane są „honorowymi” (Ehrenmorde), choć z naszym pojęciem honoru mają niewiele wspólnego. Ich ofiarami padają najczęściej żony podejrzane o niewierność, niezamężne córki, które chciały żyć jak Europejki, albo nie zgodziły się poślubić wybranego przez rodziców „narzeczonego”. W krajach islamskich, w których - nota bene - tak chętnie spędzamy urlopy, tzw. morderstwa honorowe są wciąż tolerowane. Najczęściej ich sprawcy nie ponoszą za swój czyn żadnej kary. A jak się rzecz ma w Europie? We współczesnej Europie każda zbrodnia jest zbrodnią, ale w przeszłości różnie bywało.

Jeszcze kilkaset lat temu obowiązywały w Europie Środkowej inne normy moralne. Były one konsekwencją średniowiecznej wizji kobiety, tysiącletniego przekonania, że kobieta jest z natury zła i uległa wobec pokus. Według ówczesnej opinii białogłowy były bardziej podatne na negatywne wpływy, gdyż posiadały mniejszą wiarę, czego potwierdzeniem miało być samo słowo „kobieta”, czyli łacińska femina znacząca niby „mniej wiary” (fe = fides, czyli wiara, oraz mina = minus, czyli mniej).

Mimo że prawodawstwo średniowieczne dokładnie określało status kobiety, akty samowoli i naginania prawa przez ówczesnych mężczyzn względem swoich krewnych należały do codzienności. W niczym od tej niechlubnej normy nie odbiegali władcy bawarscy. Do najbardziej znanych ich poczyni na tym polu należy zgładzenie Marii von Brabant oraz Agnes Bernauer. Pierwsza z ofiar miała nieszczęście zostać małżonką księcia Ludwika II Srogiego (Ludwig der Strenge). Otóż razu pewnego książę Ludwik z powodu przypadkowo zamienionych listów zwątpił w wierność swojej żony Marii. Rozgniewany wrócił z wyprawy do rezydencji w Donauwörth. Zaraz po przybyciu, na dziedzińcu zamkowym, zabił własnoręcznie dwie dwórki swojej żony i marszałka dworu. Maria von Brabant nie dostała zaszczytu sądu. Następnego dnia, 18.01.1256 roku, bez wyroku i bez przesłuchania, została ścięta mieczem. Gdy po pewnym czasie okazało się, że księżna jednak nie zdradziła męża, ten poprosił papieża Aleksandra IV o dyspensę. Papież nakazał mu udział w wyprawie krzyżowej do Ziemi Świętej lub ufundowanie klasztoru. Ponieważ wyprawy krzyżowe w tym czasie były

bardzo niebezpieczne do dziś mogą się cieszyć mieszkańcy Fürstenfeldbruck ufundowanym przez Ludwika II klasztorom cystersów.

A oto druga historia.

Nie wiadomo w jakich okolicznościach Agnes Bernauer, córka balwierza z Augsburga, poznała księcia Albrechta II, jedynego syna władcy bawarskiego. Do historii przeszła ich wielka miłość, trwająca mimo dzielącej ich przepaści społecznej i konwenansów. To niezwykle, że książę poślubił mieszkankę. Szlachcic, a tym bardziej władca, mógł mieć nieograniczoną ilość metres, natomiast meżalians był nie tylko złamaniem kodeksu rycerskiego (za co Albrecht został pobity i wykluczony z udziału w turnieju rycerskim w Regensburgu), ale i wykroczeniem przeciwko stworzonemu przez Boga porządkowi społecznemu. Mieszczka nie mogła zostać matką następcy tronu, dlatego przetrwanie monachijskiej linii Wittelsbachów było zagrożone. Ojciec Albrechta - książę Ernest - podejmował więc różne kroki w celu rozdzielenia niefortunnnych małżonków. Nadaremno. Syn nie zamierzał zrezygnować ze swego szczęścia u boku córki balwierza i rezydował z nią na zamku w Straubing. W październiku 1435 książę Ernest wykończył nieobecność Albrechta i rozkazał pojąć Agnes, postawić przed sądem pod zarzutem uprawiania czarów, a następnie wrzucić do Dunaju. Dziewczynnie udało się jednak rozluźnić więzy i dopłynąć do brzegu. Tam zaczęła wzywać pomocy, lecz pomocnik kata dopadł ją i tak długo trzymał drągiem pod wodą aż wyzionęła ducha.

Jedyny zaszczyt jaki spotkał Agnes i Marię to fakt, że śmierć przez utopienie (wykonywana tylko na kobietach i duchownych) lub przez ścięcie była uznawana za śmierć honorową. Ofiary takich egzekucji można było pochować w poświęconej ziemi. Ciała delikwentów, którzy zostali powieszani, poćwiartowani (geviertelt) lub zabici poprzez łamanie kołem (gerädert) zostawały na pokaz przez wiele tygodni, a potem ich szczątki zakopywano na placu egzekucji. Śmierć na kole należała do szczególnie okrutnych. W Bawarii skazańca rościagnietego na ziemi uderzano kołem od wozu, a potem „przeplatano” na tym kole. W Polsce natomiast rozciągano

honorowe Agnes Bernauer i jej epoka

Agnes Bernauer. Obraz nieznanego malarza z Augsburga (XVIII w.)

od razu na kole i łamano kości uderzeniami drąga. Potem kładziono koło z delikwentem na słupie i czekano, aż nastąpi śmierć. Była to kara dla morderców i podpalaczy.

Po śmierci Agnes Bernauer księstwo bawarskie stanęło na progu wojny domowej. Konflikt między ojcem i synem założył dopiero sam cesarz. Książę Ernest dla zmycia winy, ufundował synowej płytę nagrobną z czerwonego marmuru i coroczną mszę, którą odprawia się do dnia dzisiejszego. Koszty za mszę ponosi od prawie 90 lat państwo bawarskie, dlatego co roku na konto klasztoru Karmelitów w Straubing, gdzie znajduje się nagrobek nieszczęsnej kobiety, wpływa z Monachium kwota 7 euro 67 centów.

Tragiczne losy Agnes przeszły do legendy. Stały się tematem licznych utworów poetyckich, dramatycznych i prozatorskich, doczekały się nawet wersji filmowej z samą Brigitte Bardot.

Morderstwo honorowe to nie tylko zjawisko związane z obcymi nam kulturami. Niestety dotyczy również nas. Przez wiele stuleci we wszystkich krajach Europy i to niejednokrotnie, popełniano morderstwa, które usprawiedliwiano oczyszczaniem honoru. Tak naprawdę służyły one jednak innym celom nie mającym nic wspólnego z honorem, ale to już temat na osobny artykuł.

Odpoczynek rodziny przy źródle

„Pamiętaj, abyś dzień święty święcił” – tego przykazania Bożego jak i dziewięć pozostałych uczyli mnie, małe dziecko, w Ojczyźnie, moi rodzice.

Nie tylko uczyli, bo w każdą niedzielę po chrześcijańsku „święconą”, czyli tak kształtowaną, by faktycznie był to dzień inny niż pozostałe, szczególnie Bogu i rodzinie poświęcony, idąc na mszę świętą brali mnie ze sobą na trzykilometrową drogę do kościoła parafialnego. Tam chłonałem atmosferę ogromnej dla mnie świątyni, tajemniczość odgradzonego balaskami od reszty kościoła ogromnego głównego ołtarza, piękno obrazów w bocznych ołtarzach i fresków na sklepieniu, barwy marmurowych stiuków, zapach kadzidła, dźwięk kościelnych dzwonów i ministranckich dzwoneczków, dziwiłem się, jak ksiądz wszedł na wyniosłą ambonę, zazdrościłem ministrantom ich stroju i możliwości bycia tak blisko ołtarza i księdza, i dumnie wrzucałem na tacę ofiarę. Uważnie patrzyłem też na mamę i tatę, na ich skupione twarze i splecione do modlitwy dłonie, próbowałem towarzyszyć im – zapewne fałszując - w śpiewie pięknych religijnych pieśni i nieudolnie odpowiadałem jak oni „Et cum spiritu tuo”, „Habemus ad Dominum” i „Amen” – nie wiedząc co te tajemnicze słowa znaczą. A potem, gdy na dźwięk ministranckich dzwoneczków wszyscy padali na kolana i zapadała głęboka i przejmująca cisza, mój wzrok wędrował za ich oczyma wzniesionymi ku ołtarzowi i zawieszonymi na białym kawałku chleba; w nim – jak mi mama mówiła – obecny jest naprawdę Pan Jezus, Syn Boży, którego Bóg Ojciec posłał na świat i który tak ukochał ludzi, że z miłości dla nich musiał umrzeć na strasznym drzewie krzyża, ale potem zmartwychwstał. Nieco później szli rodzice wraz z tylu innymi do ołtarza, klękali przy zaścielonych białym obrusem balaskach i otrzymywali do ust białe opłatek – Ciało Pana Jezusa. Tato i mama tłumaczyli potem, że ten Boży Chleb daje im siłę na codzienne trudy i zapewnia po śmierci życie wieczne. Całą swoją dziecięcą istotą czułem, że w kościele i na ołtarzu dzieją się sprawy niezwykle wielkie i święte, dla nikogo chyba niepojęte, może jedynie dla naszego dobrego, mądrego, gorliwego i świętego księdza proboszcza, którego bardzo lubiłem i podziwiałem także dlatego, że ponad dwa lata spędził w więzieniu we Wronkach. Aresztowano go wraz z kilkoro młodymi ludźmi z okolicy za „wrogą działalność wobec

Dr hab.
Jerzy Grześkowiak

chrześcijańskiej tożsamości. Nie ma bowiem chrześcijanina bez niedzielnej Eucharystii, bez spotkania i zjednoczenia z Chrystusem i jego zbawczą miłością przy stole Słowa Bożego i przy stole Eucharystii.

Jak dalekie jest nasze pokolenie od szczytnych wzorów chrześcijan z pierwszych wieków! Jest rok 303. Rzymski cesarz Dioklecjan wydaje dekret zabraniający chrześcijanom gromadzenia się razem i nakazujący zniszczenie wszystkich miejsc ich niedzielnych spotkań. Urzędnicy cesarscy zwłaszcza w prowincji północnej Afryki prześcigali się w gorliwości, by ten zakaz ściśle przestrzegano. Rok później, dokładnie 12 lutego 304 roku, postawiono przed trybunałem rzymskiego prokonsula w Kartaginie 49 chrześcijan, aresztowanych razem z kapłanem podczas sprawowania Eucharystii. Na stawiane im pytania, dlaczego gromadzą się wbrew cesarskiemu zakazowi, jednomyślnie oświadczają, że nie mogą respektować jego woli, ponieważ to, że się jest chrześcijaninem, jest równoznaczne z udziałem w eucharystycznym zgromadzeniu. Kapłan Saturninus stwierdza: „Nie mogłem postąpić inaczej, ponieważ my nie potrafimy żyć bez sprawowania uczty Pana”. Chłopiec Hilarius odpowiedział sędziemu: „Jestem chrześcijaninem i z własnej woli spieszyłem na zgromadzenie eucharystyczne wraz z ojcem i braćmi. Czyń, co chcesz czynić, bo jestem chrześcijaninem”.

Wszystkich skazano na męczeńską śmierć i okrutny wyrok wykonano. Ci bohaterzy chrześcijanie są męczennikami z racji uczestnictwa w niedzielnej mszy świętej. Eucharystia stanowiła dla nich centrum życia. Trudno było im wyobrazić sobie autentycznego chrześcijanina bez celebrowania niedzielnej Eucharystii. „Bez uczty Pana nie potrafimy żyć” – to kwintesencja ich wypowiedzi w czasie przesłuchań. Redaktor „Akt męczenników” załączył po opisie rozprawy własną uwagę: „Chrześcijanie mają swoją rację bytu w niedzielnej uczcie Pana, a niedzielna uczta Pana w chrześcijaninie, i jedno bez drugiego nie może istnieć”.

„To czyńcie na moją pamiątkę!” – polecił swoim uczniom i wszystkim wyznawcom Jezus Chrystus podczas Ostatniej Wieczerzy. Taki jest jego Testament!

Ludwika i Henryk Wujec

XXX-lecie Solidarności

Trzydziestolecie powstania „Solidarności” uczczono w Monachium dwiema rocznicowymi imprezami. Organizatorem obu był Konsulat Generalny RP w Monachium. Pierwsza - skierowana przede wszystkim do Niemców - odbyła się 12 lipca w prestiżowej Max-Joseph-Saal monachijskiej Rezydencji. W całodniowej konferencji, poświęconej rozwojowi stosunków niemiecko-polskich w ostatnim trzydziestolecu i ich perspektywom w przyszłości, nie zabrakło znanych prelegentów i dyskutantów z nowomianowanym Rzecznikiem Praw Obywatelskich Ireną Lipowicz

i Ambasadorem RP w Niemczech Markiem Prawdą na czele. Niestety nie przybył, zapowiadany wcześniej, pierwszy premier wolnej Polski – Tadeusz Mazowiecki.

Rolę gospodarzy pełnili Konsul Generalny RP w Monachium – Elżbieta Sobótka i dr Peter März – szef Bawarskiej Centrali Kształcenia Politycznego, współorganizatora symposium. Całości patronowało Bawarskie Ministerstwo Nauki i Kultury.

Na drugą imprezę, dwa dni później, zaproszono do konsulatu Polonię, która miała okazję wysłuchać wspomnień dwójga legendarnych już dzisiaj działaczy Komitetu Obrony Robotników (KOR) – Ludwika i Henryka Wujec. Wśród przybyłych na spotkanie znaleźli się bezpośredni uczestnicy wydarzeń sprzed lat.

(bezet)

Emigracja dla Solidarności

W obchody 30. rocznicy powstania Solidarności wpisały się imprezy obrazujące zaangażowanie emigracji na rzecz wspierania tego niepodległościowego ruchu. Kilka z nich miało miejsce w Gdańsku.

Andrzej Piwarski – autor wystawy w gdańskim ratuszu.

W gdańskim Ratuszu Głównym zawisły obrazy Andrzeja Jana Piwarskiego - mieszkającego w Berlinie malarza, znanego z prosolidarnościowej twórczości, a także z akcji na rzecz niepodległej Polski. Wystawa zatytułowana „Ślady – Nadzieje – 1970 – 1980 – 2010” sięga do tragicznego Grudnia 1970 roku, by poprzez okres Solidarności pokazać ludzi walczących o swoją godność.

W Bibliotece Publicznej, na Targu Rakowym, odbyła się prezentacja albumu

Pomnik Trzech krzyży w Gdańsku.

„Nowy Jork miasto solidarne”, połączone z otwarciem wystawy fotograficznej dokumentującej nowojorskie demonstracje w obronie Solidarności w latach 1981-82. W wernisażu wziął udział autor zdjęć Zygmunt Malinowski.

W sali Wystawy Drogi do Wolności, mieszczącej się w podziemiach Krajowej Komisji NSZZ Solidarność, otwarto wystawę poświęconą międzynarodowemu ruchowi wsparcia „Solidarności”. W ramach CSSO (Conference of Solidarity Support Organizations) działały w stanie wojennym także organizacje z Niemiec, m.in. z Aachen, Berlina i Monachium.

(sierpień 2010)

Aleksander Zajac i red. Bogdan Żurek (po prawej). Obaj działali w ruchu wsparcia „Solidarności”.

Artystyczne pasje

Józef Ramczykowski był bohaterem spotkania (8.07.2010) w kierowanym przez Elżbietę Jarzębowski Klubie FAMA.

Urodził się w Gdańsku. Tam, już jako dziecko, od ojca - mistrza kowalskiego, uczył się wyćwiczenia piękna nie tylko z żelaza, ale i innych materiałów, w tym bursztynu, który do dziś ceni najbardziej. Ojciec wykonywał m.in. zamówienia kościelne, co w czasach głębokiego komunizmu (lata 50. ub. wieku) wcale do bezpiecznych zajęć nie należało. Józef Ramczykowski musiał wyjechać z ukończonego Gdańska, by ratować ciężko chorego syna. Nie miał na to środków. Zlikwidował więc warsztat, sprzedał unikatowe, bezcenne narzędzia i pod koniec lat osiemdziesiątych opuścił Wybrzeże.

Udało się. Mieszkający obecnie w Monachium Józef Ramczykowski jest dzisiaj nie tylko szczęśliwym mężem i ojcem, ale też dziadkiem.

Tworzy nie dla pieniędzy, lecz dla siebie i swoich najbliższych, z czego najbardziej korzystają „jego Panie”, obdarowywane biżuterią w pojedynczych, niepowtarzalnych egzemplarzach.

Pan Józef maluje też obrazy, któremu to zajęciu pragnie w przyszłości poświęcić więcej czasu. Uwielbia taniec. Przez wiele lat należał do zespołu folklorystycznego „Polonez” w Monachium. Jak pokazało spotkanie jest także doskonałym gawędziarzem, ze swadą opowiadającym o swoim niecodziennym hobby.

Każde z dzieł Józefa Ramczykowskiego jest powiązane z historią życia twórcy. Powstało na skutek inspiracji przeżyтыми wydarzeniami, uroczystościami rodzinnymi

(źródło: Polonik Monachijski)

Po długiej i ciężkiej chorobie zmarła w Warszawie Kasia Sobczyk (wł. Kazimiera Sawicka), przed laty bożyszcze milionów, niezwykle popularna piosenkarka ery big-bitu, czyli „mocnego uderzenia”.

Urodziła się w 1945 roku w Tyczynie na Podkarpaciu. W wieku szesnastu lat zadebiutowała z amatorskim zespołem Białe-Zielone w Koszalinie, by dwa lata później, w roku 1963, znaleźć się w Złotej Dziesiątce II Festiwalu Młodych Talentów w Szczecinie. To była przepustka do sławy. W latach 1964-1972 Kasia Sobczyk była solistką czołowego

XV. Polsko-Niemiecki Festiwal Kultury Dziecięcej i Młodzieżowej „Razem we Wspólnej Europie” Monachium 2010

Koncert galowy: Sobota, 18 września, godz. 17.00
Sala: Anton - Fingerle - Bildungszentrum, Monachium Schlierseest. 47 (S, U2)

Imprezy towarzyszące:

1. Finał VI. Polonijnego Konkursu Piosenki
Piątek, 17 września, godz. 19.00 (Anton - Fingerle - Bildungszentrum)
2. Udział zespołu Polonia w koncercie z okazji 200-lecia Oktoberfestu.
Sobota, 18 września, początek godz. 11.30 (Theresienwiese).
3. Wielka Parada Strojów i Powozów - Oktoberfest 2010.
Niedziela, 19 września, godz. 10.00 – 12.00.
Polską reprezentować będzie zespół „Polonia” z Monachium i zespół „Tyszanie” z Tych. (Numer grupy - 49 c).

W tegorocznym festiwalu wezmą udział między innymi:

Grupa TOXIC z TIGER DANCE COMPANY w Monachium - Mistrzowie Niemiec i dwukrotni Mistrzowie Europy w tańcu Hip-Hop, **FABRYKA TANCA z RADOMIA** - wielokrotni Mistrzowie Polski, Wice-Mistrzowie Europy i finaliści mistrzostw Świata w tańcu Hip-Hop i Synchron Dance, **OLA BETANSKA z Warszawy** - 10-letnia aktorka telewizyjna i filmowa, laureatka największych festiwali piosenki dziecięcej w Polsce i w Europie, **KASIA SŁAWKA ze Szczecina** - laureatka Festiwalu Piosenki Zaczarowanej Anny Dymnej, **TYSZANIE** - zespół folklorystyczny reprezentujący kulturę ludową z regionu śląskiego, **FUNKY MINIS z Taufkirchen** - wielokrotni Mistrzowie Europy w Show Dance, **CLARA BÜSEL i JAN NIEDRINGHAUS** - młode talenty wokalne-muzyczne z Erdingu i wielu innych utalentowanych wykonawców.

Organizacja: Polonia e.V. Monachium, **Projekt i kierownictwo artystyczne:** dr Elżbieta Zawadzka,
Koordynacja grup: Ewa Wczasek - tel: 01734401535, Szczegółowe informacje na stronie www.festivalpolonia.com

Der Beauftragte der Bundesregierung für Kultur und Medien, FUNDACJA WSPÓŁPRACY POLSKO-NIEMIECKIEJ, STIFTUNG FÜR DEUTSCH-POLNISCHE ZUSAMMENARBEIT, BYTOWSKIE WSPÓŁPRACOWNIKI, Bayerische Staatskanzlei, Touring, polonik, Po prostu, M mojemiaso, samo życie, SINDBAD, nord.

Kasia Sobczyk nie żyje

zespołu big-bitowego Czerwono-Czarni.

Wylansowała całą gamę niezwykle popularnych przebojów, m.in. „Mały książę”, „Nie bądź taki szybki Bill”, „O mnie się nie martw”, „Biedro- naczki są w kropeczki”, „Trzynastego”, „Był taki ktoś”, „To nie grzech”. Odnosiła sukcesy i zbierała liczne nagrody na opolskich festiwalach, a jej piosenki śpiewała cała Polska.

W 1969 roku stworzyła wraz z Ryszardem Poznakowskim zespół Wiatrak. Grupa się jednak szybko rozpadła, a Kasia Sobczyk występowała solo z licznymi recitalami i koncertami. Na początku lat osiemdziesiątych

krótko koncertowała w Stanach Zjednoczonych, by od roku 1992 zamieszkać tam na stałe. Występowała w polskich klubach, nagrała dwie płyty.

Ciężko chora na raka piersi wróciła w roku 2008 do Polski. Jak się okazało o Kasi Sobczyk w kraju nie zapomniano. Mimo choroby udzielała więc wywiadów i uczestniczyła w licznych spotkaniach, a nawet śpiewała. W grudniu 2008 roku wystąpiła wraz z Ryszardem Poznakowskim, kompozytorem muzyki do wielu jej przebojów, w jury telewizyjnego programu „Szansa na sukces”. Marzyła o powrocie na scenę. Niestety, jej ostatnie marzenie nie spełniło się. Katarzyna Sobczyk zmarła 28 lipca 2010 roku, w wieku 65 lat, w warszawskim Hospicjum Onkologicznym św. Krzysztofa na Ursynowie.

MM

Zaledwie niewielka część małych i średnich przedsiębiorstw zarabia więcej niż pracownicy umysłowi w tym samym sektorze. Według moich doświadczeń z coachingu trzycyfrowej liczby przedsiębiorców szacuję, że jest to około 20 do 25 procent. To, że ci przedsiębiorcy prowadzą własną firmę, ma w większości związek z zupełnie inną motywacją, niż pieniądze. ... mimo że marzenie o finansowej wolności również gra tutaj rolę.

0 ekonomicznym podejściu do pieniądza cz.2

Beata Grygiel

Model kont w przedsiębiorstwie

Jeśli oszczędzanie jest zwyczajem, to można ten zwyczaj rozwijać. Bodo Schäfer proponuje w tym celu od strony prywatnej model składający się z 3 do 4 kont: jedno konto na koszty utrzymania, jedno konto na rozrywki i jedno na oszczędności. Ewentualnie kolejne konto na podarunki.

Dowcip polega na tym, że przelew na konto rozrywki, oszczędności i podarunków nie następuje na koniec miesiąca, kiedy pieniędzy już nie ma, lecz na początku jako zlecenie stałe.

Koncepcja jest świetna. Rozszerzyłabym ją o kolejne konto: konto na kształcenie. Na książki, seminaria, treningi. A na to

konto na kształcenie powinno wpływać co najmniej tyle pieniędzy, co na samochód. Zakładając, że płacą Państwo miesięcznie 600 euro opłaty leasingowej plus podatek, ubezpieczenie i benzynę ok. 800 euro, zatem rocznie blisko 10.000 euro, to co najmniej ta sama kwota powinna płynąć na kształcenie. Jeśli mają Państwo tylko 10.000 euro rocznie, to samochód może kosztować tylko 5.000. Jak powiedziano, jest to kwestia priorytetów: co jest ważniejsze? Fizyczny ruch z punktu A do punktu B, status związany z posiadaniem dobrego samochodu? Czy osobisty, umysłowy rozwój z punktu A do punktu B?

Moje doświadczenia są jasne: jeśli nie udaje się w życiu prywatnym, nigdy nie uda się zbudować zdrowego przedsiębiorstwa. Być może istnieją wyjątki, które potwierdzają tę regułę – ja się z nimi jeszcze nie spotkałam.

Ale co ważniejsze: mogą Państwo przenieść tę koncepcję na swoje przedsiębiorstwo. Wystarczy w firmie założyć osobne konta, na które na początku miesiąca przelewane będą pieniądze stanowiące określoną część obrotu. I to zanim pieniądze zostaną przebrane komukolwiek innemu.

Idzie to tak dalece, że trzeba również zmienić swoją analizę ekonomiczną. Zyskiem nie jest to, co zostaje (nic nie zostaje ...), ale to, co spływa do rezerwy lub do garnuszka na inwestycje na przyszłość.

Jeśli brakuje Państwu dyscypliny, to zalecam traktowanie tych kont jako kont na wynagrodzenia dla pracowników – najlepiej przekazać nad nimi nadzór komuś innemu. Komuś, kto zatroszczy się o to, żeby te przelewy były faktycznie wykonywane i kto nadepnie Państwu na odcisk w przypadku wątpliwości.

Mogą Państwo oczywiście zapytać, po co to wszystko. Czy te kwoty znajdują się wyżej lub niżej w analizie ekonomicznej, to przecież wszystko jedno. Nie wszystko jedno! Planują Państwo inaczej! Pytają Państwo sami siebie przy niektórych wydatkach, czy rzeczywiście są potrzebne. Zmieniają Państwo swoje priorytety a wraz z nimi zmieniają się wyniki.

Zasięg finansowy

Kolejny praktyczny aspekt: potrzebują Państwo właściwych liczb. Jako wskaźniki finansowe stosuje się najczęściej obrót, zysk, kwotę pokrycia, środki na kontach bankowych itp. Nie jest to nieważne. Ale brakuje jeszcze czegoś: zasięgu finansowego.

Proszę założyć taką sytuację: jutro Państwa dochody spadną z jakiegoś powodu do 0. Jeśli mają Państwo restaurację, być może prasa doniosła o jakiś futrzastych zwierzątkach w Państwa kuchni (które mogą być wynalazkiem konkurencji). Jeśli produkują Państwo oprogramowanie medyczne, być może trzeci pacjent z kolei umarł z powodu błędu w programie. Lub oferent z Chin oferuje nagle to samo co Państwo na niemieckim rynku, ale za jedną trzecią ceny. Innymi słowy: z niewielkimi wyjątkami wszystkie przedsiębiorstwa mogą znaleźć się w sytuacji radykalnego załamania się obrotów z dnia na dzień.

Dlatego proszę założyć, że od jutra nie mają Państwo żadnych dochodów. Jak długo trwałoby przy utrzymujących się kosztach stałych, aż wywiesiliby Państwo białą flagę?

Dni? Tygodnie? Miesiące? Fakt: zasięg finansowy poniżej 2 miesięcy to normalny stan w większości małych i średnich przedsiębiorstw. Poziom alarmu to intensywny czerwony. Prawie wszystkie środki zaradcze, jak zmiana strategii, wypowiedzenia itp. potrważą znacznie dłużej, żeby wyprowadzić firmę na finansową prostą. Nie mają już Państwo czasu, żeby działać.

Poniżej 3 miesięcy poziom alarmu ma kolor czerwony, poniżej 6 miesięcy poziom ostrzegawczy żółty. Od 6 miesięcy można się wygodnie oprzeć. 10 miesięcy to idealny czas. Wszystko ponadto to jednak oznaka nadmiernej ostrożności i braku fantazji inwestycyjnej.

Zasięg finansowy jest interesujący, ponieważ nie tylko drastycznie zwiększa zdolność przetrwania w przypadku szybkich i radykalnych zmian otoczenia, ale również tworzy potencjał dla rzeczywistego ulepszenia przedsiębiorstwa.

Kolejnym efektem ubocznym jest obejście bardzo częstych wypadków w okresie wzrostu. Zakładając, że na starcie przedsiębiorstwa mieli Państwo 20.000 euro środków płynnych i miesięczne koszty stałe na poziomie 5.000 euro, Państwa zasięg finansowy wynosiłby 4 miesiące. Państwa przedsiębiorstwo rośnie i reinwestują Państwo wszystkie zyski. Po roku mają Państwo podwojone obroty i koszty, a środki płynne zostały na tym samym poziomie (były reinwestowane). Wynik: Państwa zasięg finansowy zmniejszył się do 2 miesięcy. Jeśli teraz zdarzy się coś nieoczekiwane, mają Państwo poważny problem. A jeśli Państwa obroty i koszty ponownie się podwoją, w każdej nieoczekiwanej sytuacji pozostaną Państwo bezradni. Tą „zdolność ruchową” rozpoznają Państwo po zasięgu finansowym. A środki są proste: proszę założyć zasięg finansowy, mierzyć go co miesiąc i inwestować wyłącznie

strategicznie konieczne kwoty, jeśli znajdują się Państwo poniżej tej wartości.

Przypomnijmy sobie ponownie stwierdzenie na wstępie: pieniądze to jedna z form energii. Podobne pytanie można postawić również w przypadku innych form energii. Np. jaki błąd popełniają najczęściej przedsiębiorstwa, że ich najlepsi pracownicy przechodzą do innych firm? Lub: ilu mają Państwo potencjalnych pracowników (zatem takich, którzy chętnie by u Państwa pracowali)? (Rada: ta liczba powinna być wyższa o współczynnik 50 niż liczba pracowników, których faktycznie potrzebują Państwo na kolejny rok. Jeśli zatem planują Państwo w przyszłym roku wzrost powodujący konieczność zatrudnienia 3 nowych pracowników, to powinni Państwo mieć w bazie danych ok. 150 potencjalnych pracowników, którzy chcą u Państwa pracować).

Lub: gdyby teraz potrzebowali Państwo kapitału, ilu potencjalnych inwestorów zdecydowałoby się natychmiast zainwestować? Lub: gdyby potrzebowali Państwa wsparcia opinii publicznej, ilu ludzi byłoby spontanicznie gotowych, żeby wesprzeć Państwa przedsiębiorstwo w jakiegokolwiek formie?

Jestem w pełni świadoma, że większość przedsiębiorstw jeszcze nigdy nie zadała sobie tego pytania. I że w przypadku większości tych pytań tylko wzruszyłyby ramionami. Ale nie o to chodzi. Chodzi o to, czy postrzegają Państwo podstawową zasadę jako użyteczną i czy od teraz zaczną Państwo rejestrować liczby i regularnie stawiać sobie te pytania. Wówczas zmieni się również Państwa działanie w średnim okresie czasu.

Ciąg dalszy w kolejnym wydaniu

O autorze:

Mgr inż. Beata Grygiel - doradca ekonomiczny w dziedzinie ekonomii, księgowości i organizacji przedsiębiorstw dla drobnych przedsiębiorców i dla tzw. Existenzgründer (rozpoczynających działalność na własny rachunek)

CAŁOROCZNY WYNAJEM POKOI I APARTAMENTU NAD MORZEM

WE WŁADYSŁAWOWIE

TEL. 089873990
MÜNCHEN

7 lipca - 5 sierpnia proszę dzwonić na nr:
0048 58 674 10 00

AGS Agentur Grażyna Szkulcka

Agencja obsługi firm

- księgowość
- rachunkowość
- tłumaczenia
- ubezpieczenia
- i inne konsultacje

Zapraszam!

Grażyna Szkulcka (M.A.)

Altheimer Eck 15,
80331 München
Tel. / Fax: 089 / 86 36 98 32
Tel: 0170 / 10 71 849

Godziny otwarcia:

- wtorki 8.30 – 20.00
- środy 8.30 – 13.30
- czwartki 8.30 – 13.30

Inne terminy
po uzgodnieniu
telefonicznie

Kancelaria Adwokacka

Zakres możliwych porad prawnych:

- Doradztwo w zakresie prawa pracy
- Rejestracja działalności gospodarczej
- Zakładanie spółek cywilnych oraz kapitałowych
- Sprawdzanie i opracowywanie wszelkich typów umów gospodarczych i prywatnych
- Dochodzenie wierzytelności pozasądowo oraz sądowo
- Obrona przy wykroczeniach i w sprawach karnych

Olaf Groborz

Donnersbergerstraße 46, 80634 München
S-Bahn Donnersbergerbrücke U1 Rotkreuzplatz

Tel.: 0 89/13 95 83 72 Fax.: 0 89/13 95 83 73 Email: olaf.groborz@gmx.de

Grygiel - company support

Beata Grygiel

Gwarantuje fachowe usługi dla Polonii przy rejestracji i dalszym prowadzeniu działalności gospodarczej

Twój partner w sprawach

- Księgowych
- Biurowych
- Urzędowych
- Finansowych
- Dodatków rodzinnych
- Tłumaczeń

Członek zrzeszenia dla samodzielnych księgowych (b.b.h.)

Werinherstrasse 15,
81541 München
DOJAZD:
U2 Silberhornstr.;
Tramwaj 15, 25; Bus 58

Tel.: +49 (0)89 96 05 27 47
Fax: +49 (0)89 96 05 27 48
Mobil: +49 (0)170 311 3604
office@grygiel-company.com
www.grygiel-company.com

Po rozwiązaniu stosunku pracy każdy pracownik ma prawo otrzymać tak zwane przychylnie sformułowane, kwalifikowane - czyli rozszerzone - świadectwo pracy.

Jeżeli pracodawca nie spełni nałożonego na niego przez prawo pracy obowiązku, to pracownik ma prawo złożyć pozew do właściwego sądu pracy o wystawienie mu stosownego świadectwa.

Kancelaria Anja Czech z zakresem porad prawnych w sprawach prawa rodzinnego, prawa pracy oraz prawa gospodarczego.

Anwaltskanzlei Czech

Nymphenburger Strasse 20
80335 München
U-Bahn Stiglmaierplatz
(jedna stacja za Hauptbahnhof)

Tel.: +49 (0) 89 51 51 49 53
Fax: +49 (0) 89 54 82 82 85
Mobil: +49 (0) 172 833 14 83

www.anwaltskanzlei-czech.de

Rechtsanwältin Anja Czech

co powinno zawierać świadectwo pracy?

Wciąż jeszcze trwają dyskusje na temat poszczególnych punktów, które stanowić powinny zasadnicze elementy takiego kwalifikowanego świadectwa. Jednak według wzoru opracowanego w ramach orzecznictwa kwalifikowane świadectwo końcowe lub międzyokresowe obejmować powinno następujące punkty:

Świadectwo pracy musi być sporządzone na **papierze firmowym** z nagłówkiem zawierającym informacje dotyczące pracodawcy.

Jako następny umieszcza się **tytuł** określający rodzaj tego świadectwa, a więc świadectwo po ustaniu stosunku pracy, świadectwo końcowe, świadectwo międzyokresowe, świadectwo nauki zawodu itp.

Kolejnym elementem jest **formułka wstępna** zawierająca dane osobowe pracownika wraz z posiadanymi tytułami akademickimi oraz informacje dotyczące czasu trwania stosunku pracy. Należą do tego także informacje o wcześniejszych okresach pracy i nauki oraz okresach przerw w zatrudnieniu.

W następującym po tym punkcie **opis zadań** podaje się przedsiębiorstwo/branżę oraz bliższe informacje dotyczące zakresu kompetencji i odpowiedzialności oraz nazwę zawodu. Opis ten powinien obejmować obszar zadań, rodzaj wykonywanych czynności oraz rozwój zawodowy pracownika.

Kolejny element stanowi **ocena osiągnięć** pracownika sporządzana przez pracodawcę. Jest to ocena uzdolnień do pracy, czyli umiejętności pracownika, jego gotowości i zdolności do wykonywania pracy.

Dalszym elementem oceny jest sposób pracy, jej wyniki i oczekiwania w stosunku do wykonywanej pracy. Ocenę osiągnięć pracownika należy podsumować wypowiedzią o stopniu zadowolenia / spełnienia oczekiwań. W najbardziej pozytywnym przypadku następuje sformułowanie „*stets zur unseren vollsten Zufriedenheit / zawsze ku naszemu pełnemu zadowoleniu*”.

W następnym punkcie dotyczącym **oceny zachowania pracownika** ocenia się stopień godności zaufania i gotowości do ponoszenia odpowiedzialności, postawę społeczną oraz stosunek do przełożonych, kolegów i osób trzecich (na przykład klientów). W najbardziej pozytywnym przypadku następuje ocena: „*stets vorbildlich / zawsze wzorowy*”. Kolejna informacja o **warunkach ustania** podaje datę zakończenia stosunku pracy. Następnie pracodawca umieszcza tak zwaną **formułkę o podziękowaniu i ubolewaniu**, zawierającą w pewnych przypadkach zapewnienie ponownego zatrudnienia. Stosowne sformułowanie brzmi w tym przypadku np. „*wir bedanken uns für die gute Zusammenarbeit und bedauern das Ausscheiden des Mitarbeiters sehr / wyrażamy podziękowanie za dobrą współpracę i żalujemy, że pracownik nas opuszcza*”.

Na zakończenie świadectwa pracodawca życzy pracownikowi powodzenia na przyszłość.

Świadectwo podpisuje osoba upoważniona przez pracodawcę albo sam pracodawca podając miejscowość i datę. W świadectwie

pracy nie powinny się znaleźć informacje o: udzielonych upomnieniach, spożywaniu alkoholu, działalności w radzie zakładowej, wysokości zarobków czy chorobach. Nie podaje się tu także informacji o powodach wypowiedzenia, działalności ubocznej, przynależności partyjnej, niepełnosprawności, popełnionych czynach karalnych oraz ewentualnym zerwaniu umowy. Obowiązuje to nawet wtedy, kiedy zarzuty są uzasadnione. Regułą powinno być zasięgnięcie fachowej pomocy we wszystkich przypadkach, w których wydane świadectwo pracy jest nieprawidłowe bądź niekompletne. Jeżeli przed właściwym sądem pracy toczy się już postępowanie w sprawie ochrony przed wypowiedzeniem, to zakończenie stosunku i wydanie świadectwa pracy należałoby ująć w zawieranej ewentualnie ugodzie. Należy w niej dokładnie uregulować sposób, w jaki dokonana zostanie ocena każdego działania kierowniczego i świadczenia ze strony pracownika. Każdy pracownik ma prawo do zgodnej z prawdą. Wprawdzie pracodawca zachowuje w tej kwestii pewną swobodę w dokonaniu takiej oceny, jednak fakty stanowiące jej podstawę muszą być w całości możliwe do sprawdzenia przez właściwy sąd w ramach procesu.

Ponieważ świadectwo pracy stanowi w dzisiejszych warunkach świata pracy ważny dokument aplikacji dla starających się o zatrudnienie, tym bardziej należy uważać na poprawność jego sporządzenia. Służy to bowiem poprawie możliwości zawodowych i zarobkowych na rynku pracy

Ubezpieczenie emerytalne Riester-Rente

Coraz więcej osób decyduje się na wykupienie tzw. Riester-Rente.

I nie ma w tym nic dziwnego, dotacje państwowe czynią tę formę inwestycji wręcz obowiązkowym elementem planu oszczędzania na emeryturę.

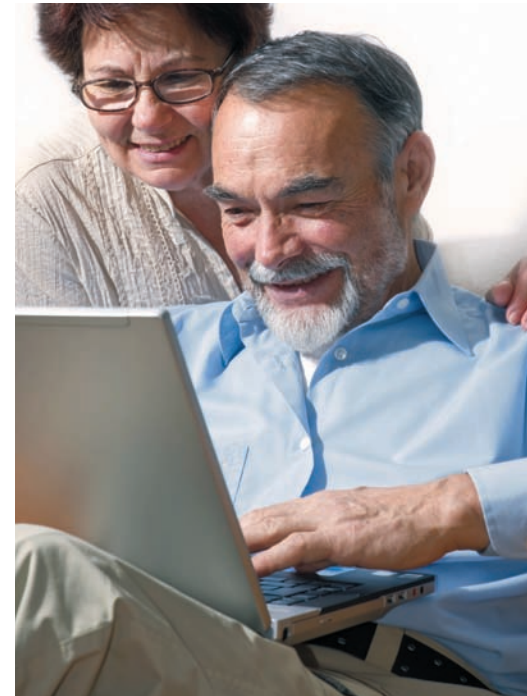
Na dotacje państwowe składają się tzw. **Grundzulage** (154 €/rok dla osób samotnych; 308 €/rok dla małżeństw) oraz tzw. **Kinderzulage** (185 €/rok za każde dziecko; 300 €/rok za dzieci urodzone po 01.01.2008). Warunkiem otrzymania pełnej dotacji jest wpłacenie na poczet Riester-Rente składki rocznej w wysokości min. 4% rocznego dochodu brutto pomniejszonego o kwotę należnych dotacji. Dodatkowo **składki na Riester-Rente można odliczyć od podatku**, maks. 2.100€/rok. W momencie przejścia na emeryturę osoba oszczędzająca ma **zagwarantowane wpłacone składki oraz dotacje państwowe**, a decydując się na wykupienie klasycznego ubezpieczenia emerytalnego, **dotatkowo roczne oprocentowanie gromadzonego kapitału w wysokości 2,25%**.

Riester-Rente mogą wykupić obowiązkowo ubezpieczeni społecznie, do których należą przede wszystkim osoby zatrudnione. Ale również osoby prowadzące działalność

gospodarczą mają taką możliwość pod warunkiem, że umowę Riester-Rente posiada małżonek płacący obowiązkowe składki na ubezpieczenie społeczne.

I jeszcze jedna dobra wiadomość dla obywateli polskich, którzy zamierzają wrócić do kraju. W marcu 2009 r. Komisja Europejska zaskarżyła niemieckie przepisy dotyczące dotacji w ramach tzw. Riester-Rente jako sprzeczne z prawem do swobodnego poruszania się i wyboru miejsca zamieszkania, zagwarantowanego w traktatach ustanawiających Wspólnotę Europejską. We wrześniu 2009 r. Europejski Trybunał Sprawiedliwości zdecydował, że **dotacje państwowe nie muszą być zwracane, w przypadku wyjazdu na emeryturę za granicę** (wyrok z dnia 10.09.2009 - C-97/08 P).

Autor artykułu jest doradcą w firmie PLDF GmbH - Polscy Doradcy Finansowi kontakt: 0177 9683 846

Polscy Doradcy Finansowi

Biuro w Monachium
Landwehrstr. 2
 (niedaleko Karlsplatz/Stachus)
 Tel. (0) 89 590 68 590

Wyjątkowo dobra pogoda

na zakup nieruchomości

NATYJNISZE OPROCENTOWANIE KREDYTÓW W HISTORII

+ KRYZYS GOSPODARCZY I GROŹBA INFLACJI

= ZAKUP NIERUCHOMOŚCI

DO CEŁÓW WŁASNYCH LUB POD WYNAJEM

www.pldf.de

Kącik milionera

Przedstawia

Janusz
Dudkowski

Witam serdecznie,
tak jak obiecałem, od tego wydania naszego czasopisma,
będziemy Państwu pokazywać przeróżne firmy sprawdzone przez nas
lub znajomych, w których mogą Państwo bez lub przy niewielkim
nakładzie finansowym zacząć swoją podróż do finansowej niezależności.

No to zaczynamy

Dzisiaj: **Dubli Worldwide Busines**
prezentuje bardzo miła i sympatyczna Anna Szmyt

Witam Państwa serdecznie na łamach
pisma „Moje Miasto”. Zostałam zaproszona do „Kącika Milionera” i pragnę
przedstawić siebie i Firmę, z którą
współpracuję od 8 miesięcy.
Nazywam się Anna Szmyt.

44 lata

Do marca tego roku próbowałam
swojego szczęścia w różnych znanych
i mniej znanych Firmach networ-
kowych. Poznając **DubLi** poznałam
inny świat dystrybucji. W naszym
przedsiębiorstwie nie ma produkcji
klasycznego produktu. Naszym „pro-
duktem” jest strategia odwrotnych
aukcji internetowych, co umożliwia
nam oferowanie produktów marko-
wych i usług na szczególnych warun-
kach. Zaleta, jaką mamy w stosunku
do tradycyjnych przedsiębiorstw
leży w tym, iż nasz „produkt” - portal
aukcyjny **DubLi** - możemy oferować
na całym świecie i w dowolnym
języku. Jednocześnie nasz model
biznesu umożliwia nam szybką reakcję
na potrzeby klienta odnośnie
nowych produktów oraz trendów
przy zakupach internetowych. **DubLi**
oznacza zakupy bez granic. Sprzedaż
internetowa rozwija się pomimo
światowej recesji. W czasie załamania
handlu tradycyjnego rozkwita eko-
nomia. **DubLi** reprezentuje nowy
model aukcyjny – aukcja wstecz -

według którego ceny każdej ofer-
ty spadają. Czyli jesteśmy w stanie
kupić np. iPhone (nowy z gwaran-
cją) za cenę 5€ czy też 50€, gdyż
jego cena wraz z wzrastającą ilością
klików sukcesywnie spada. Czyli
w tym momencie otrzymaliśmy
ogromny rabat cenowy, którego
w normalnych warunkach nie moż-
na osiągnąć. Istnieją dwa przemyśl-
ne warianty aukcji **DubLi**, które
oferują jej uczestnikom, za pomocą
tzw. Credits możliwość uzyskania
wyjątkowych okazji, począwszy od
atrakcyjnych zegarków czy aparatów
cyfrowych, kończąc na telewizorach
czy samochodach.

Jeśli chodzi o budowę własnego
biznesu, co jest często ryzykownym
i wymagającym inwestycji przed-
sięwzięciem, **DubLi** proponuje każ-
demu możliwość zbudowania firmy
o zasięgu światowym bez dużej in-
westycji. Firma jest wspaniale przy-
gotowana na rynek każdego pań-
stwa. W internecie nie ma granic,
nie musimy martwić się o przelicze-
nia kursów walut czy też cło.

DubLi pozwoliło mi w nadzwyczajnie
krótkim czasie zbudować wspaniałą,
międzynarodową organizację, która

skupiła wokół siebie klientów na ca-
łym świecie. Już w pierwszym miesi-
acu możliwe było osiągnięcie drugiego
pułapu planu marketingowego i zaro-
bienia dodatkowo 1000€. W tej chwi-
li organizacja za pomocą internetu,
że tak powiem w sposób „wirusowy”
powiększa się. Po raz pierwszy nikt
z nas nie musi jeździć na prezentacje
do sal hotelowych i tracić mnóstwo
czasu i pieniędzy. Siada po prostu
przed własnym komputerem, we wła-
snym biurze i rozwija własny biznes.
W ten sposób odbywają się szkole-
nia i prezentacje - na dzień dzisiejszy
w 7 językach. Możesz nie czekając
następnej okazji już dziś podjąć
decyzję o własnym biznesie, siadając
przed komputerem i oglądając
następną prezentację. To najłatwiej-
szy znany mi sposób prowadzenia
własnego biznesu z domu.

Pozdrawiam serdecznie
wszystkich Czytelników,
Anna Szmyt

Jak pies z kotem, czyli zwierzęta domowe przed sądem

Rechtsanwältin
Izabela S. Demacker

Pies, kot, mysz, krokodyl...
– które zwierzęta lokatorzy
mogą trzymać w domu?

Wynajmujący, sąsiedzi i sądy mają w Niem-
czech decydujące słowo, które zwierzęta
mogą być trzymane lokalach mieszkal-
nych. Ustawa nie zawiera żadnych zapisów
o „zwierzęcych lokatorach”. Sytuacja praw-
na jest zatem tak złożona jak wielość wyro-
ków sądowych.

Zasadniczo obowiązuje: małe zwierzęta
mogą lokatorzy zawsze trzymać, tak orzekł
Trybunał Federalny (BGH VIII ZR10/92). Za-
licza się tu między innymi ryby ozdobne,
chomiki, papużki, świnki morskie i króliki mi-

niaturki. Sądy rejonowe rozszerzają tę faunę
pokojową na szynszyle, sroki, legwany i nie-
groźne węże trzymane w klatce lub terrarium.
Ponieważ zwierzęta te nie powodują żadnych
zakłóceń na zewnątrz, możliwe jest trzyma-
nie ich w domu, także wbrew woli właściciela
lokalu. Nie oznacza to jednak, że mieszka-
nie można zmienić w farmę hodowlaną.
Liczba zwierząt może zostać ograniczona.
Jeżeli chodzi o psy i inne większe zwierzę-
ta, to zależy to od konkretnego przypadku,
umowy najmu i innych okoliczności. Jeżeli
zwierzę wywołuje zakłócenia porządku
w budynku takie jak hałas, nieprzyjemny za-
pach lub, gdy są to zwierzęta niebezpieczne
lub psy obronne i sąsiedzi czują się w ich po-
bliżu niepewnie, wynajmujący może żądać
pozbycia się takich zwierząt.

Sytuacja jest jednoznaczna gdy umowa naj-
mu formułuje prawo do trzymania zwierząt
w mieszkaniu. Lokator może wtedy trzymać
popularne zwierzęta takie jak psy, koty czy
ptaki. Według Niemieckiego Związku

Wynajmujących trzymanie w domu egzo-
tycznych i niebezpiecznych zwierząt jest
niezgodne z umową najmu i może do-
prowadzić do wypowiedzenia tej umowy.
Zalicza się tu zwierzęta na widok, których
ludzie reagują strachem oraz których
trzymanie jest sprzeczne z Konwencją
o międzynarodowym handlu dzikimi zwie-
rzętami i roślinami gatunków zagrożonych
wyginięciem. Najemca nie może zatem
trzymać w mieszkaniu aligatora lub jado-
witych węży.

Obok małych zwierząt lokator może także
trzymać w mieszkaniu psa przewodnika
osoby niewidomej. Gorzką pigułką jest dla
lokatora, jeśli musi oddać zwierzę, które wziął
do mieszkania bez zgody wynajmującego.
Wynajmujący nie może jednak wypowie-
dzieć umowy najmu z powodu posiadania
łagodnego psa czy kota. Jeżeli najemca nie
chce rozstać się ze zwierzęciem, wynajmują-
cy może wytoczyć mu proces o zaniechanie.
Wynajmujący może wypowiedzieć umowę

tylko wtedy, gdy zwierzę jest w poważnym
stopniu uciążliwe dla mieszkańców lub gdy
jest niebezpieczne, a najemca nie podejmu-
je żadnych kroków aby temu zapobiec.

Dla najemcy, którego obowiązuje całkowi-
ty zakaz trzymania zwierząt istnieje jednak
pewien haczyk, na który może się powo-
łać. Gdy wynajmujący zabrania w umowie
trzymania w mieszkaniu wszelkich zwierząt
to takie postanowienie będzie nieważne
gdyż, oznaczałoby ono także zakaz trzyma-
nia chomika, złotych rybek czy kanarków.

Jeżeli najemca żąda od wynajmującego zgo-
dy na trzymanie zwierząt i zapisanie tego
w umowie najmu, to wynajmujący ma pra-
wo wolnego wyboru czy zgadza się na trzy-
manie psów, kotów czy nie.

Sądy nakazują sprawdzanie każdego pojedy-
nczego przypadku osobno. Jeżeli w umo-
wie najmu nie ma nic o trzymaniu zwierząt,
to najemca musi zapytać wynajmującego
o zgodę. Niektóre sądy nie widzą jednak
takiego wymogu i przyznają najemcy pra-
wo do trzymania psa czy kota także bez
zgody wynajmującego.

Izabela S. Demacker
Rechtsanwältin

Doradztwo prawne w języku polskim i niemieckim
z uwzględnieniem niemiecko - polskich przepisów prawnych
w dziedzinach:

prawa rodzinnego i spadkowego | prawa pracy
prawa karnego oraz wykroczeń | prawa gospodarczego
prawa ruchu drogowego

Tel.: 0 89 | 85 63 63 55

Gabelsbergerstrasse 9
80333 München

www.kanzlei-demacker.de
info@kanzlei-demacker.de

Übersetzungen & Consulting

I N T E R S E R V I C E

Serdecznie zapraszam do korzystania z szerokiej oferty usług
Biura Tłumaczeń i Informacji Agnieszki Miller

- tłumaczenia zwykłe i przysięgłe wszelkich tekstów i dokumentów z języka polskiego na niemiecki oraz inne języki świata
  - tłumaczenia ustne podczas negocjacji handlowych i konferencji, organizacja spotkań biznesowych, asysta podczas targów, kongresów, delegacji, rezerwacja hoteli, pomoc w organizacji wyjazdów turystycznych
  - pomoc w formułowaniu pism urzędowych i w wypełnianiu formularzy
  - informacje dotyczące zawierania związków małżeńskich, podjęcia studiów wyższych, nostryfikacji dyplomów itd.
  - pomoc w załatwianiu wszelkich spraw urzędowych w Niemczech oraz w Polsce (np.: legalizacje i transkrypcja dokumentów stanu cywilnego)
- oraz
- profesjonalna obsługa firm jednoosobowych oraz spółek: rzetelna obsługa biurowa, doradztwo i pomoc w fazie podejmowania działalności gospodarczej oraz podczas jej wykonywania

Już od 10 lat przy Ismaninger Str. 65
do końca września
za okazaniem tego ogłoszenia

10% zniżki
na tłumaczenia

Biuro Tłumaczeń i Informacji Agnieszka Miller
Ismaninger Str. 65, 81675 München

Tel. +49 (0)89 / 688 5005
Fax +49 (0)89 / 41929022

Mobil: +49 (0)172 / 7743443
Mobil: +49 (0)152 / 02019653

www.a-miller.de

Makler Ubezpieczeniowy

UDZIELAMY BEZPŁATNYCH PORAD I INFORMACJI DOTYCZĄCYCH WSZELKICH UBEZPIECZEŃ

WYSELEKJONOWALIŚMY SPOŚRÓD WSZYSTKICH DOSTĘPNYCH NA RYNKU UBEZPIECZYCIELI,
OPTIMALNE OFERTY DOSTOSOWANE DO PAŃSTWA POTRZEB I WYMAGAŃ

Oferujemy Państwu ubezpieczenia:

- Zdrowotne prywatne oraz państwowe (od 01.01.2009 obowiązek ubezpieczenia się zdrowotnie dla wszystkich mieszkających na terenie Niemiec)
(Atest lekarski potrzebny do prywatnego ubezpieczenia zdrowotnego, można zrobić u lekarza w budynku naszej siedziby !!!)
- Emerytalno-rentowe
- Na życie
- Następstw nieszczęśliwych wypadków
- Niezdolności do wykonywania pracy zawodowej
- Majątkowe
- Komunikacyjne (uznajemy zniżki z Polski oraz specjalna oferta dla firm)
- OC prywatne oraz OC dla firm

Oferujemy również leasing lub kredyt na samochód.

Zadzwoń i umów się na bezpłatną poradę.

Adrian Mucha

Ismaninger Str. 65
81675 München

Tel.: 089 / 41 07 4444
Fax: 089 / 41 07 4556
Mobil: 0171 900 42 65

Nowe przepisy chroniące konta bankowe przed zajęciem

W dniu 01.07.2010 weszła w życie nowa ustawa dotycząca ochrony kont bankowych przed ich zajęciem przez wierzycieli.

Gesetz zur Reform des Kontopfändungsschutzes

Na podstawie nowych przepisów osoby posiadające „Girokonto” mogą żądać od swojego banku zamiany konta na P-Konto (Pfändungsschutzkonto), dające właścicielowi konta bankowego w sposób automatyczny podstawową ochronę przed jego zajęciem w wysokości 985,15 Euro w miesiącu.

W zależności od sytuacji życiowej właściciela konta miesięczna kwota wolna od zajęcia w wysokości 985,15 Euro może ulec podwyższeniu. Zwiększenie kwoty następuje wtedy, jeżeli właściciel konta płaci alimenty, dostaje zapomogi socjalne na inne osoby albo zasiłek na dzieci. W przypadku alimentów i zapomóg socjalnych, wymieniona powyżej kwota zwiększa się o 370,76 Euro za pierwszą osobę i o 206,56 Euro za dalsze osoby a w razie otrzymywania zasiłku na dzieci: o kwotę zasiłku. Okoliczności prowadzące do zwiększenia podstawowej kwoty w wysokości 985,15 Euro muszą być poświadczone na specjalnym formularzu

przez pracodawcę, kasę rodzinną, urząd socjalny, poradnię dla dłużników albo przez adwokata.

Warto jeszcze wspomnieć o tym, że na podstawie dotychczas obowiązującego

prawa zajęcie konta przez wierzyciela np. przez urząd skarbowy prowadziło nieuchronnie do całkowitego zablokowania konta, co stwarzało ogromne problemy, ponieważ nie można było dokonać nawet tak podstawowych płatności jak np. czynsz, a odblokowanie konta wymagało często decyzji sądowej.

Zamiana „Girokonto” na P-Konto służy więc zabezpieczeniu podstawowych potrzeb życiowych i umożliwia, szczególnie osobom zadłużonym, dalszego wykonywania opłat w sposób bezgotówkowy, ponieważ w każdej chwili mogą dysponować kwotą wolną od zajęcia. Na koniec trzeba podkreślić również fakt, że ustawa pozwala na zamianę konta nie tylko pracownikom, ale także osobom prowadzącym działalność gospodarczą.

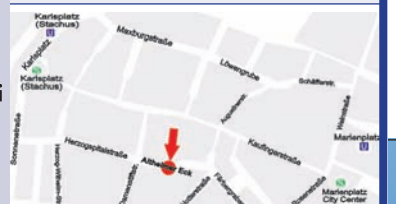
Christoph Motkowski
RECHTSANWALT

DORADZTWO PRAWNE
W JĘZYKU POLSKIM I NIEMIECKIM:

- prawo cywilne
umowy i odszkodowania
- prawo gospodarcze
obsługa firm i transakcji handlowych
- prawo podatkowe
sporządzanie zeznań podatkowych
- prawo o nieuczciwej konkurencji
przeciwdziałanie nieuczciwej konkurencji
- prawo pracy
wypowiedzenia i odprawy
- prawo drogowe
wypadki i odszkodowania
- prawo karne
obrona w sprawach karnych

Altheimer Eck 15
80331 München
S-Bahn/U-Bahn
Marienplatz/Stachus
Tel.: 089/218 955 62
Fax: 089/218 955 63
Mobil: 0162 8012373
E-mail: info@kanzlei-motkowski.de

www.kanzlei-motkowski.de

telewizja
na kartę
również w wersji HD

32 polskie programy
bez umowy i abonamentu

**Sprzedaż i montaż!!!
zestawów satelitarnych**

80339 München-City, Theresienhöhe 3
Wejście: Schwanthaler Str.110

www.DigitalTVSho.de

Kom.: 0179/4316130 po polsku
Tel.: 089/505051 • Fax: 089/505004

bgg

Waldemar Galan
kompleksowa obsługa firm

- Pomoc w wypełnianiu druków, formularzy. Obsługa korespondencji klienta z urzędami i instytucjami publicznymi
- Obsługa rachunków i upomnień o płatności
- Pomoc w uzyskaniu wszystkich świadczeń socjalnych (Kindergeld, Elterngeld) itp.
- Serwis księgowo-finansowy
- Doradztwo ekonomiczne
- Współpraca z biurami podatkowymi (Steuerberater) i kancelariami adwokackimi
- Tłumaczenia

Tel. 089/ 44760996

We wtorki i czwartki przyjmujemy do 20.00

Häberlstr.12
80337 München
(U3,U6 Goetheplatz)

bgg@gmx.org

Pon. Śr. 8.30-17.00
Wt. Czw. 8.30-20.00
Pt. 8.30-14.00

ABC Przedsiębiorcy

Na wstępie należą się gratulacje każdemu, kto podjął decyzję otwarcia własnego przedsiębiorstwa i stając na jego czele wziął swój los we własne ręce. Nie ma bowiem milionerów, którzy zatrudnieni są na stawce godzinowej, pracując przy tym niejednokrotnie na akord.

Bycie jednak przedsiębiorcą to nie tylko duże pieniądze, swoboda w działaniu, w planowaniu dnia pracy, dowolne dobieranie sobie współpracowników, nieograniczony czas urlopowy czy też wiele możliwości odpisywania od podatku. Na pierwszym miejscu to przede wszystkim obowiązki w stosunku do istniejących w danym państwie przepisów i ustaw prawnych, odpowiedzialność za firmę, pracowników czy też zobowiązania wobec zleceniodawców i kontrahentów. Nie należy tutaj zapominać nigdy o odpowiedzialności za rodzinę.

Każdy przedsiębiorca musi mieć zgłoszoną swoją działalność gospodarczą w Gewerbeamt i w Industrie Handelskammer oraz w urzędzie skarbowym (Finanzamt). To w zupełności wystarcza do prowadzenia małej firmy z odpowiedzialnością własnym majątkiem prywatnym, przy większej ilości zleceniodawców niż jeden. Właściciele spółek GbR, GmbH, AG lub Ltd) muszą mieć dodatkowo rejestrację w sądzie. Aby przedsiębiorstwo mogło rozwijać się prawidłowo i odnosić sukcesy nawet w problemowych sytuacjach, niezbędne są do tego ubezpieczenia takie, jak:

- **Ubezpieczenie zdrowotne – Krankenversicherung**
- **OC firmy – Betriebshaftpflichtversicherung**

- **Ubezpieczenie wypadkowe (najlepiej z miesięczną rentą) – Unfallversicherung**
- **Ochrona prawna firmy i pracowników – Rechtsschutzversicherung**
- **Polisa emerytalna - Rentenversicherung**
- **Ubezpieczenie życia – Risiko Lebensversicherung**

Jednym z najważniejszych ubezpieczeń jest ubezpieczenie zdrowotne, które w myśl reformy zdrowotnej od 1 stycznia 2009 roku dla wszystkich przedsiębiorców zameldowanych w Niemczech i prowadzących tutaj działalność gospodarczą jest obowiązkowe! Nie wystarczy żadne zabezpieczenie turystyczne z Polski lub wykupione w Niemczech ubezpieczenie dla gości, ponieważ nie zawierają one obowiązkowego ubezpieczenia opiekuńczego (Pflegepflichtversicherung). Przepisy w tej kwestii są dla wszystkich przedsiębiorców w tym kraju jednoznaczne i ściśle sprecyzowane, bez względu na posiadane obywatelstwo. Na podstawie tego prawa odnotowanych jest już wiele wysokich kar pieniężnych za nie posiadanie właściwego ubezpieczenia lub za nie płacenie składek. Tak, jak każdy zameldowany w Niemczech (łącznie z przywaciarzami) ma prawo do otrzymywania Kindergeld, tak i ma obowiązek posiadania ubezpieczenia zdrowotnego. W przypadku przedsiębiorców, którzy nie byli wcześniej ubezpieczeni w Niemczech jest

Marek Cichy

to ubezpieczenie w prywatnej kasie chorych (w licznych przypadkach są one tańsze niż państwowe).

Kolejnym ważnym ubezpieczeniem jest OC firmy (ochrona przed wyrządzeniem szkód związanych z działalnością przedsiębiorstwa). Mała nieuwaga w czasie pracy może spowodować ogromne straty finansowe, a niejednokrotnie zamknięcie działalności gospodarczej i ogłoszenie upadłości firmy. Składki można w 100% dopisać do wydatków firmy i są nieporównywalnie niskie w stosunku do wysokości kosztów za uregulowanie szkód.

Istotnym i niezbędnym ubezpieczeniem każdego przedsiębiorcy jest zabezpieczenie swojej ewentualnej niezdolności do pracy, która może przekreślić nie tylko plany zawodowe, ale i osobiste. Tradycyjnym i często proponowanym jest Unfallversicherung lub Berufsunfähigkeitsversicherung. Są to ubezpieczenia, które wypłacają jednorazowe odszkodowanie już od pierwszego procentu trwałego inwalidztwa lub miesięczną rentę od 50% niezdolności do wykonywania zawodu na skutek wypadku w pracy czy choroby zawodowej. Ale co stanie się z przedsiębiorstwem i rodziną gdy zachorujemy, np. na raka, zawał serca, niewydolność płuc, wątrobę czy nerek, paraliż lub udar mózgu? Chcąc być odpowiedzialnym i przewidującym przedsiębiorcą musimy i takie sytuacje mieć na uwadze i odpowiednio się przed nimi zabezpieczyć; jest to możliwe już od 9,97€ miesięcznie za 500€ miesięcznej, dożywotniej renty inwalidzkiej. Składki i za to ubezpieczenie można dopisać do kosztów firmy.

Każdy przedsiębiorca wie, że prowadzenie firmy nie należy do łatwych czynności, szczególnie wtedy gdy zdarzą się problemy lub konflikty natury prawnej. Nikt lepiej nam w nich nie pomoże, jak dobry radca prawny lub adwokat, który sprawi, że możemy dalej poświęcić się kierowaniu firmą, a on zajmie się naszymi problemami. Ponieważ porady dobrych adwokatów nie należą do tanich, a procesy sądowe tym bardziej, nieodłączną częścią pakietu ubezpieczeniowego firmy jest Rechtsschutzversicherung, które daje 100%-we pokrycie kosztów adwokackich i sądowych na wszystkich płaszczyznach prawa zawodowego, cywilnego, karnego, drogowego czy mieszkaniowego. Ubezpieczenie to obejmuje również wszystkich zatrudnionych pracowników w firmie.

Charakterystyczną cechą wszystkich przedsiębiorców z sukcesem jest myślenie o przyszłości firmy, także i o własnej przyszłości. Nikt z nich nie stał się bowiem bogaczem czy milionerem z zarabianych pieniędzy lecz z pieniędzy zainwestowanych krótko- lub długoterminowo. Podstawowe zabezpieczenie firmy opisane jest powyżej.

Teraz poznać państwo najprostszą formę zabezpieczenia wieku emerytalnego by spokojnie i bez ograniczeń finansowych cieszyć się zasłużoną „złotą jesienią” życia. Ubezpieczenie emerytalne (Rentenversicherung) jest formą oszczędzania miesięcznego, już od 50,-€

ABC Przedsiębiorcy

z opcją wybrania jednorazowego kapitału lub też w postaci miesięcznej emerytury. Dla przywaciarzy proponujemy polisę z możliwością ustawowego odpisania od podatku dochodowego nawet do 100% wysokości składki. To bowiem doskonały sposób aby i urząd skarbowy (Finanzamt) dopłacał do naszej emerytury. Osoby prowadzące działalność gospodarczą, posiadające więcej niż jednego zleceniodawcę, są zwolnione z płacenia składek do państwowej kasy emerytalnej. Tak więc wysokość emerytury leży tylko w naszych rękach, a nie uzależniona jest od wszelkich ustaw czy reform lub dziurawej państwowej kasy emerytalnej. Właściciele spółek GmbH, AG czy Ltd. mogą również ubiegać się o zwolnienie z obowiązku płacenia składek na państwową emeryturę i przeznaczyć ją na inwestowanie do własnej kieszeni. Dla wszystkich przedsiębiorców ubiegających się o zasiłek rodzinny na dzieci (Kindergeld) takie ubezpieczenie prywatne jest często wymagane, ale też i wystarczające, bez konieczności posiadania państwowego ubezpieczenia emerytalnego.

Ponieważ życie jest piękne i nie wiadomo kiedy nastąpi jego kres, odpowiedzialny przedsiębiorca myśli o swojej rodzinie od pierwszego dnia otwarcia firmy. Nie chce bowiem z jednej strony narażać dzieci na spłatę zaciągniętych ewentualnie kredytów na rozwój przedsiębiorstwa, a z drugiej strony pragnie zabezpieczyć finansowo bliskich po swojej śmierci. Risiko Lebensversicherung jest najtańszą formą zabezpieczenia rodziny przed taką tragedią. Bowiem już przy ok. 50,-€ rocznej składki można

uzyskać sumę ubezpieczeniową w wysokości 100.000,-€.

Przedsiębiorca bez podstawowych zabezpieczeń siebie i firmy, planu marketingowego, bez dobrego adwokata, doradcy podatkowego i obiektywnego doradcy finansowego nie zbuduje solidnego i trwałego przedsiębiorstwa, odpornego na różne zmiany koniunkturalne i gospodarcze, wypadki losowe czy problemy z kontrahentami lub pracownikami. Dobry i fachowy skład doradców oraz optymalne ubezpieczenia są gwarantem na sukces długofalowy, są gwarantem prężnie działającej firmy, w której pracownicy będą mogli spokojnie i bezpiecznie pracować, a co najważniejsze wydajnie, bo bez obaw o swoją egzystencję i przyszłość.

Ze strony ubezpieczeniowej oferujemy 20-letnie doświadczenie, obiektywne, niezależne i bezpłatne poradnictwo naszej firmy. Gwarantujemy solidny serwis i pewne instytucje finansowe, a na bazie przeprowadzonej analizy dobierzemy najkorzystniejsze oferty oraz zaoszczędzimy Państwu ok. 400,-€ w roku na wydatkach firmy czy z domowego budżetu.

Ze strony prawnej i podatkowej polecamy sprawdzonych i solidnych naszych partnerów, z którymi od wielu lat współpracujemy.

Droga do źródła sukcesu jest najczęściej pod prąd – WK Invest GmbH z długoletnim doświadczeniem chce Państwu w tej drodze towarzyszyć. Proponujemy współpracę od zaraz!

PIENIĄDZE NA DZIECI - KINDERGELD

Kompetentnie i skutecznie pomagamy osobom pracującym w Niemczech (także „Gewerbe”) w kwestii uzyskania pełnej kwoty zasiłku na dzieci (Kindergeld) w wysokości **184,- €** miesięcznie (oraz nadpłaty wstecz) na każde dziecko mieszkające w Polsce do ukończenia 25 roku życia (jeśli się uczy).

Pomagamy także osobom, którym przyznano tylko połowę lub całkowicie odmówiono przyznania zasiłku na dzieci.

OFERUJEMY TANIE - od 01/2009 OBOWIĄZKOWE ubezpieczenie zdrowotne

Tel.: 0179 484 50 63 lub (030) 367 533 40

SUERTÉ, Sławomir Wawrzyniak, Beusselstr. 27, 10553 Berlin

!!! Obsługujemy osoby z całych Niemiec !!!

www.kindergeld.com

MY ANALIZUJEMY - PAŃSTWO OSZCZĘDZACIE

Registriert und empfohlen von
BUND DER SPARER e.V.

Büro BAYERN Marek Cichy
Adolf Schmetzer Str. 40,
93055 Regensburg
Fon: 0941-29797962
Mobil: 0172-5978550
E-mail: cichy@wkinvest.de

Precz z drogimi kredytami!

Oszczędzacie już teraz biorąc tańsze kredyty!

od 2.500 do 50.000 Euro

1,55%

rocznie na okres 23 miesięcy

O dłuższych terminach spłat od 24

do 120 miesięcy

chętnie państwa poinformujemy

Kredyty również dla przedsiębiorców (Selbständige)

Zamówcie państwo u nas bezpłatną finansową analizę JUŻ DZIŚ !!!

Inwestycje w niezależność finansową

■ Fundusze Emerytalne ZŁOTY WIEK

■ Lokaty inwestycyjne krótko i długoterminowe:

- codzienny dostęp do pieniędzy – 4,25% rocznie
- na 18 miesięcy od 2.000€ - 10% rocznie (zyski wypłacane kwartalnie)
- już od 50€ miesięcznie na 15, 20, 25, 30 lat – 9% i więcej

■ Nieruchomości w Dominikańskiej Republice (korzystne ceny – wysoki zysk)

■ Nieruchomości z dużą ulgą podatkową (np. 60.000€ zwrotu podatku w okresie 10 lat)

■ Korzystne kredyty budowlane i ich refinansowanie – już od 4,25%

Luitpoldstrasse 4
84034 Landshut

Tel: **0049-871 430 48 76**
Mobil: **0049-160 977 747 21**
Fax: **0049-871 430 46 57**

email: terra_nova@interia.pl

Terra Nova GmbH & Co.KG

Profesjonalne doradztwo finansowe i gospodarcze

- Najkorzystniejsze propozycje ofert ubezpieczeniowych
- Ubezpieczenia emerytalno-rentowe
- Ubezpieczenia od niezdolności do wykonywania pracy zawodowej
- Ubezpieczenia zdrowotne państwowe i prywatne
- Dodatki do ubezpieczeń zdrowotnych
- Ubezpieczenia samochodowe
- Ubezpieczenia wypadkowe
- Ubezpieczenia majątkowe
- Ubezpieczenie "Rechtschutz"
- "Direktversicherung"- współfinansowane przez zakłady pracy
- Ulgi podatkowe dla firm i osób prowadzących działalność gospodarczą
- Obniżanie kosztów
- Oplacalne oprocentowanie zysków
- Pomoc w sprawach podatkowych
- Lokata oszczędności na korzystnych warunkach (wysokooprocentowane lokaty)
- Wykorzystanie państwowych dodatków
- Zabezpieczenie wartości finansowych
- Pośrednictwo kredytowe
- Pośrednictwo kredytów hipotecznych
- Pomoc i obsługa w finansowaniu zakupu nieruchomości
- Lokata Kapitałowa ca. 7%

ZABEZPIECZANIE WARTOŚCI MAJĄTKOWYCH

Bezpieczna przystań

Metale szlachetne stanowią bezpieczną formę lokaty kapitału, zabezpieczenia emerytalnego, jak również ochronę przed inflacją i kryzysem finansowym. Złoto i srebro to inteligentna inwestycja na całe życie!

Metale szlachetne cechuje trwałość, uniwersalność i niezachwiana pozycja jako uniwersalnego środka wymiany, dlatego dają nam poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji. Metale szlachetne doskonale nadają się więc na element dywersyfikacji portfela inwestycyjnego, gdyż ich cenę determinują zupełnie inne mechanizmy, niezależne od koniunktury na rynkach giełdowych.

Banki centralne zabezpieczają swoje rezerwy głównie w fizycznym złocie, dlatego więc my sami nie możemy wykorzystać złota i srebra jako bezpiecznej przystani dla własnych finansów?

iQ invest Polska tworzą niezależni doradcy, którzy wykorzystując swoją wiedzę i doświadczenie pomogą Ci zrozumieć czym w obecnych czasach jest realny pieniądz. Nasi specjaliści wskażą Ci możliwości zabezpieczenia kapitału oraz przedstawią formy stabilnego portfela. Jesteśmy po to, by dać Ci mocny fundament dla Twojej świetlanej przyszłości. Pracując w myśl motto: złoto i srebro dla każdego, umożliwiamy także Tobie stworzenie trwałego majątku. Znając Twoje cele przygotujemy dla Ciebie optymalną ofertę i jako jedyni na rynku możemy zaproponować system miesięcznych wpłat już od 50€.

Dariusz Cichy
Prezes Zarządu iQ Invest Polska

Sprawdź sam i skontaktuj się z nami, a przekonasz się że warto!

Metale szlachetne są przesyłane do domu klienta lub zorganizujemy dla Ciebie przechowywanie w depozycie, wówczas masz możliwość dodatkowych zysków!

Pięć ważnych argumentów dla inwestycji w złoto i srebro

Bezpieczeństwo: Przemysł potrzebuje coraz więcej srebra i złota. Zasoby są jednak ograniczone, a zapotrzebowanie znacznie przekracza możliwości rocznego wydobycia.

Niezależność: Rządy i gospodarka mogą wpłynąć na cenę, jednakże nie na prawdziwą wartość kruszcza.

Stabilność: Mimo krótkoterminowych wahań cen metali szlachetnych ich wartość pozostaje stabilna w długim okresie czasu i tym samym są odporne na inflację.

Rezerwy: Skoro metale szlachetne są cennym aktywem rezerw dla banków walutowych i organów państwowych, dlaczego nie dla każdego z nas?

Płynność: Metale szlachetne są międzynarodową, uniwersalną walutą, 24 godziny na dobę i w każdym miejscu na świecie.

Kto ma złoto, ma zawsze pieniądze!

Kontakt:

iQ invest Polska Sp. z o.o.
ul. Powstańców Śląskich 25
45-086 Opole

Tel. +48 77 44 55 077
Fax +48 77 44 58 990
Mobile +48 79 16 26 531
dariusz.cichy@iq-invest.pl
www.iq-invest.pl

Chcesz podjąć współpracę i zostać naszym doradcą? Wyślij swoje CV i skontaktuj się z nami. Działamy już w całej Europie!

Skontaktuj się z nami – wyślij CV!

Stomatolog
Dr med. dent. Fridtjof Glatzel
Moosstr. 3
84164 Mooshenning
(przy Dingolfing)

Godziny otwarcia:
pon. 14.00 – 17.30
wt., czw. 9.00 – 12.00 14 – 17.30
lub po uzgodnieniu telefonicznym.
Terminy można ustalać w recepcji
z Panią Justyną Turowską

Tel.: 08731/3230223

Dr. Markus Winkler
Zahnarzt

Bäckergasse 11A
93059 Regensburg
Tel.: 0941 / 8 55 75

Öffnungszeiten:
Mo., Die, Do 8.00 - 19.00
Mi., Fr. 8.00 - 12.00

Staatlich geprüfte, öffentlich bestellte
und allgemein beeidigte
Übersetzerin und Dolmetscherin
für die polnische Sprache - BDÜ

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY
języka polskiego
Dorota Czerwiński-Gröschl

Uwierzytelnione tłumaczenia
we wszystkich zakresach
dokumenty i pisma urzędowe,
świadectwa i dyplomy, tłumaczenia ustne
TŁUMACZĘ TAKŻE TEKSTY Z ZAKRESU MEDYCyny

Autharistr. 50, 81545 München
Tel. 089/69 37 94 05
0173/38 72 725

Proszę o telefoniczne uzgodnienie terminu!

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY
języka polskiego i niemieckiego

- ❑ wieloletnie doświadczenie
- ❑ teksty ekonomiczne, prawnicze,
- ❑ urzędowe,
- ❑ świadectwa i inne dokumenty,
- ❑ uwierzytelnienia
- ❑ tłumaczenia ustne

ANNA REISSIG
Auerfeldstr. 22, 81541 München
Tel./Fax 089/48 19 45
Mobil 0170/2 44 09 69
E-mail: anna.reissig@t-online.de
www.polnisch-niemiecki.com

POLSKI SALON FRYZJERSKI
Eugeniusz Ochmann
www.salon-ochmann.de

Landsbergerstr. 12
80339 Muenchen
tel: 089/5023146
Tram. 18 i 19 Holzapfelstr.
(przed salonem)

DLA PANI		DLA PANA	
Strzyżenie	14€	Strzyżenie	10€
Balejage	od 35€	Mycie, strzyżenie, woda do włosów,	
Pasemka	od 25€	masaż	15€

Wiolla, Joanna, Izabela, Łukasz, Krystian, Eugeniusz
Zapraszają: pn-pt 9-19, sob 9-15

STOMATOLOG
dr medycyny dentystycznej
Katharina Juretzki

Amalienstr. 60
(przy Uniwersytecie)
80799 München
Tel.: 089/39 37 20

Salon Fryzjerski
Magda

SERDECZNIE
ZAPRASZA
PANIE
I PANÓW

od wtorku do piątku w godz. 9:30-18:00
oraz w soboty w godz. 9:30-16:00
Tel.: 089 / 260 26 202
Sendlinger Str. 46, 80331 Monachium
(blisko przystanku U-Bahn / Tram: Sendlinger Tor)

BURGER ÜBERSETZUNGEN
BEATA BURGER
Tłumacz przysięgły (język polski i niemiecki)
Członek Federalnego Związku Tłumaczy (BDÜ)

Nasza oferta - uwierzytelnione tłumaczenia pisemne w różnych zakresach
- tłumaczenia ustne (spotkania handlowe, konferencje, urzędy)
- kursy języka niemieckiego na różnych poziomach

Nasz adres: Westendstr. 85, 80339 München
tel.: (0 89) 50 07 31 47 lub 0151 55 93 56 80
fax : (0 89) 50 09 49 04
e-mail: beata.burger@burger-uebersetzungen.de
www.burger-uebersetzungen.de

SZKOŁA JĘZYKOWA & BIURO TŁUMACZEŃ

SYCHer Sprachen Sprechen

- kursy językowe: niemiecki, angielski, włoski, hiszpański i inne
- różnorodne formy kursów
- specjalne oferty dla firm
- tłumaczenia

NASZYM CELEM JEST ZREALIZOWANIE PAŃSTWA CELÓW!
SYCHer Sprachen Sprechen · M.A. Aneta Sych · Dachauer Straße 180 · 80992 München
www.sych-sprachdienstleistungen.de · Tel. +49 (0)89-14 90 39 58 lub +49 (0)172-7 86 94 59

Stomatologia estetyczna!

Co kryje się pod tym pojęciem?

lek. stom.
Joanna Kozłowski

Dzięki podniesieniu świadomości zdrowotnej i wysokim wymogom estetycznym otoczenia, jak również ewolucji nowoczesnych technologii, prężnie rozwija się dział zwany **stomatologią estetyczną**. Stomatologia estetyczna jest dziedziną zajmującą się poprawą wyglądu estetycznego twarzy poprzez korektę koloru, kształtu i położenia zębów.

Powyższe korekty są możliwe dzięki zabiegom profesjonalnego czyszczenia zębów, wybielania, protetyce, implantologii, ortodoncji.

Poprawienie barwy zębów możliwe jest dzięki zabiegom profesjonalnego czyszczenia zębów i ich wybielania.

W ramach pierwszego zabiegu usuwany jest kamień nazębny. Zabiegiem uzupełniającym jest oczyszczanie zębów z osadu nazębnego przy pomocy piaskowania. Jeśli efekt rozjaśnienia zębów nie jest zadowalający można uciec się do wybielania. **Wybielanie** zębów jest obecnie bardzo rozpowszechnione w kosmetyce dentystrycznej i polega na usunięciu przebarwień zębów przy pomocy preparatów wybielających na bazie nadtlenku wodoru lub karbamidu. Najbardziej rozpowszechnioną metodą jest wybielanie nakładkowe przy pomocy szyn. Trwa ono z reguły dwa tygodnie i może rozjaśnić zęby o dwa odcienie. Twarz promienieje świeżym uśmiechem.

Poprawa kształtu zębów możliwa jest dzięki wypełnieniom kompozytowym, wkładom porcelanowym i protetycznym licówkom oraz koronom. Przy zastosowaniu wysokiej jakości **materiałów światłoutwardzalnych** możliwa jest kosmetyczna rekonstrukcja

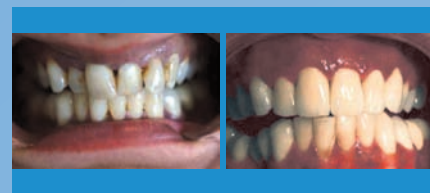
Dentysta nie kojarzy się już na szczęście jedynie z bólem zęba.

koron zębów przednich i bocznych, korekta odpłyśniętych fragmentów szkliva, zamknięcie dużej szpary między siekaczami tzw. diastemy. Materiały kompozytowe (światłoutwardzalne) dobierane są indywidualnie do koloru zęba i są zróżnicowane na przezierne i matowe, w zależności od odbudowywanej warstwy zęba. W odcinku bocznym możliwa jest również odbudowa ubytku zęba przy pomocy tzw. **wkładów koronowych**, wykonanych z porcelany i cementowanych w zębie. Technika ich wykonania sterowana jest komputerowo, co zapewnia wysoką precyzję, idealny kolor i doskonałą wytrzymałość na obciążenia powstające podczas żucia.

Gdy wady zgryzu lub defekty zębów są większe, metodą z wyboru staje się korekta protetyczna. **Licówki** to cienkie płatki wykonane z porcelany, cementowane na zewnętrznej powierzchni zęba. Są one, po uprzednim oszlifowaniu zęba i pobraniu wycisku w gabinecie, wykonywane w laboratorium protetycznym. Dzięki nim możliwe jest pokrycie rozległych wypełnień, uporczywych przebarwień, zmiana kształtu zębów, ich wydłużenie lub poszerzenie i nadanie im ogólnie pięknego wyglądu. Niereprezentacyjne jedyńki mogą nabrać naturalnego wyglądu, dodając uroku naszej twarzy. Duże ubytki tkanek zęba,

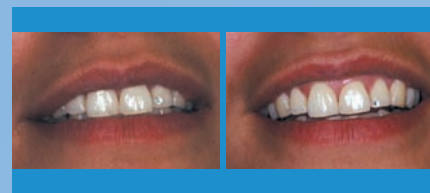
najczęściej zniszczonych przez próchnicę lub uszkodzenia mechaniczne są odbudowywane przy pomocy **koron porcelanowych**. Korony to „czapeczki” wykonane w laboratorium protetycznym pokrywające, w odróżnieniu do licówek całą powierzchnię zęba. Brak podbudowy metalowej w tych koronach, podobnie zresztą jak w licówkach sprawia, że światło zachowuje się w sposób naturalny, typowy dla zdrowych zębów. Korony pełnoceramiczne dają możliwość odtworzenia cech przezierności szkliva oraz naturalnych refleksów świetlnych. Dzięki tej zdolności, korony porcelanowe nadają naszym zębom bardzo naturalny wygląd.

Poniższe zdjęcia przedstawiają stan uzębienia przed leczeniem protetycznym przy pomocy licówek i koron oraz stan po leczeniu.

Korektę położenia zębów można uzyskać dzięki **leczeniu ortodontycznemu**. Na pewno zetknęli się państwo niejednokrotnie z osobami noszącymi aparat ortodontyczny. Zamki naklejane są na zęby na okres około 2 lat, a metalowe luki zmieniają co kilka tygodni, wywierają siły na zęby, powodując ich obroty, przesunięcia, wsunięcie do- i wysunięcie z kości. Leczenie to jest najbardziej wskazane w wieku młodzieńczym. Wiek nie stanowi jednak ograniczeń, niemniej jednak u osób dorosłych leczenie jest dużo trudniejsze i wiąże ze sobą więcej ryzyka. Estetycznym uzupełnieniem zębów są również **implanty**. Razem z umocowaną na nich koroną jako jedyne stanowią najbardziej naturalną rekonstrukcję całego zęba.

Na koniec poświęć jeszcze trochę uwagi biżuterii nazębnej.

Jest to w ostatnich czasach modny sposób na podkreślenie uśmiechu. Diamencik zostaje przyklejony do zęba i może zostać w każdej chwili usunięty. Jego obecność na zębie nie jest szkodliwa i może stanowić intrygującą, przyciągającą wzrok ozdobę naszej twarzy.

Logopädie
im Münchner Ost
Terapia
mowy

Terapia wszystkich zaburzeń mowy u dzieci (także przy wielojęzyczności), jak również neurologicznych zaburzeń mowy u dorosłych (Afazja, Dysartria).

TERAPIA MOŻE ODBYWAĆ SIĘ PO POLSKU
Przyjmujemy pacjentów prywatnych oraz ubezpieczonych we wszystkich kasach chorych

Anna Machowski
Renate Fischer

Teuchertstr. 28, 81829 München

Tel.: 089-189 042 09

Mobil: +49-(0) 179 676 32 72

sprachtherapie_machowski@yahoo.de

Nasz gabinet znajduje się w Kirchtruderingu/am Moosfeld w pobliżu Messestadt Riem

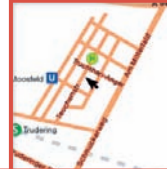
DOJAZD:

• U2 - kierunek Messestadt Ost - stacja Moosfeld

• S4 - kierunek Ebersberg - stacja Trudering

• autobus nr 139 z Messestadt Riem - przystanek Truchthari-Anger

Od wszystkich przystanków i stacji 3-5 min. pieszo

Lekarz Internista - Ogólny

Dr. med. Marian Tymiec

Steinstr. 30, 81667 München

(S-Bahn) Rosenheimerplatz - (U-Bahn) Max-Weber-Platz

Telefon: 089 / 488 493 Fax: 089 / 489 21 12

Lekarz ogólny z specjalizacjami:

- endokrynologia
- chiroterapia (kręgarz)
- akupunktura

Wir behandeln alle Typen

Kieferorthopädin

Dr. med. dent Agnieszka Gremminger

Berg-am-Laim-Str. 147

81673 München

Riem-Arcaden, Willy-Brandt-Platz 6

Poing, Alte Gruber Str. 6

Tel. 089/43 10 93 30

Fax: 089/43 10 93 32

Tel. 089/43 1 43 73

Tel. 089/41 17 47 28

dr.gremminger@t-online.de

www.deutsche-zahnarzttauskunft.de

Dr med. Jacek Czernicki

specjalista ortopeda - medycyna sportowa

Dr med. Barbara Czernicki

lek.ogólny (domowy) - medycyna sportowa

- wszystkie kasy chorych

- Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego NFZ

- wizyty prywatne

Lindwurmstr. 75 • am Goetheplatz (U3, U6) Bus 58

80337 München / Monachium

www.ortopeda.de

Tel.: +49 89 532 523

Specjalista ginekologii i położnictwa

Dr med. Mariusz Schwarz

► leczenie ambulatoryjne i szpitalne, operacje i położnictwo (klinika Dr Geisenhofer w Monachium, przy ogrodzie angielskim)

► prowadzenie i opieka ciąży, diagnostyka prenatalna

► analiza 3D/4D w ciąży

► badania profilaktyczne, USG piersi i podbrzusza – najnowsza technika!

► badania hormonalne i diagnostyka sterylności oraz terapia

GODZINY PRZYJĘĆ

pon., wt., czw. 9.00-12.00 i 15.00-18.00

środa 9.00-13.00

piątek 9.00-14.00

KONTAKT

Karl-Köglsperger-Str. 31

80939 Monachium (dojazd: U6 Kieferngarten)

tel. .... 089 / 311 99 57

fax .... 089 / 311 05 39

e-mail .... praxis.dr.m.schwarz@web.de

http .... dr-m-schwarz.de

Szansa dla samotnych

PROMOCJA
20%
zniżki

z okazji 13. lecia Firmy!!!

POLSKO-NIEMIECKIE

Biuro Partnersko-Matrymanialne

z 13-letnim doświadczeniem i dużymi sukcesami

* Pomaga Nawiazać Znajomości

* Poznać Ciekawych Ludzi

* Zawrzeć Przyjaźń Lub Małżeństwo

Pragniesz zmienić swoje życie, odnaleźć partnera/partnerkę, o którym zawsze marzyłeś, nie czekaj na przypadek, pomóż swojemu szczęściu i przekonaj się, jak serki naszych szczęśliwych par, że naprawdę warto!

ZADZWOŃ JUŻ DZIŚ!

TEL. 089-326 00 321

089-326 00 322

Nasza dewiza:

Uczciwość - Dyskrekcja

Profesjonalizm - Skuteczność

Profilaktyka,

czyli recepta na zęby bez próchnicy

lek. stom.
Marian Znorowski

Coraz więcej dorosłych pacjentów ma dzisiaj więcej zębów niż pokolenie wcześniejsze i chce je zachować do późnej starości.

W tym kontekście profilaktyka staje się pojęciem kluczowym i przestaje być wyłącznie jakimś programem dla dzieci lecz urasta do rangi konkretnego konceptu medycznego w nowoczesnym gabinecie stomatologicznym.

Aktualne dane epidemiologiczne wykazują, że próchnica jest nie tylko chorobą dziecięcą, lecz przedstawia poważne niebezpieczeństwo dla zębów przez całe życie. To stwierdzenie definiuje na nowo cel profilaktyki w stomatologii: wyleczenie zaistniałej i zapobieżenie powstaniu nowej próchnicy, i jest prawdziwym wyzwaniem nie tylko dla pacjenta, lecz także stomatologa. Osiągnięcie tego celu wymaga zarówno zachowania podstawowych zasad higieny jamy ustnej ze strony pacjenta, jak i reorganizacji struktury gabinetu stomatologicznego i dostosowania środków terapeutycznych na codzień, co w angielskojęzycznych krajach określa się jako minimal invasive dentistry - mało inwazyjną stomatologię. Pod tym pojęciem kryje się szeroko zakrojona opieka nad pacjentem

podatnym na próchnicę i obejmuje: rozpoznanie choroby (diagnostykę), środki zapobiegawcze (prewencję), odnowienie zębów (odrestaurowanie) i powracające kontrole (recall).

Diagnostyka opiera się na badaniu klinicznym jamy ustnej i kontroli rentgenologicznej. Obydwa czynniki służą ustaleniu indywidualnego ryzyka próchnicy, co musi mieć miejsce już przy pierwszej wizycie pacjenta. Zwykle rozróżnia się dwa stopnie ryzyka: wysokie i niskie. Wysokie ryzyko próchnicy ma miejsce wtedy, gdy diagnostycznie stwierdza się więcej nieleczonych, względnie zaleczonych lub nowo powstających defektów w zębach, gdy wydzielanie śliny jest niższe niż 3 ml/min., gdy liczba streptokoków mutans w ślinie przekracza 500.000/ml. Także duża liczba protetycznych restauracji, względnie aparatura ortodontyczna utrudniają w znacznej mierze utrzymanie wysokiej higieny jamy ustnej i sprzyjają powstaniu próchnicy. A to z kolei wymaga częstszych kontroli i usuwania kamienia, względnie nalotów.

Realizując cel profilaktyki zmierzamy do zredukowania ryzyka próchnicy oraz wspomaganie remineralizacji szkliwa poprzez fluoryzację. Ważne jest przy tym, by profilaktyka obejmowała tak zabiegi profesjonalne w gabinecie stomatologicznym jak też i zabiegi stosowane w domu przez samego pacjenta.

Do zabiegów profesjonalnych należą: usunięcie kamienia i konkrementów, czyli kamienia, który osadza się pod dziąsłami, płukanie ozębnej, naniesienie laku na zęby z dodatkami fluorydów i ewentualnie zastosowanie antybakteryjnego żelu i międzyzębowej nitki. Po zakończeniu zostaje ustalony termin następnej wizyty profilaktycznej, który nie powinien przekraczać odstępu trzech miesięcy. Przy wysokim ryzyku próchnicy zaleca się częstsze spotkania.

Do zabiegów stosowanych przez pacjenta należą: mycie zębów pastą z fluorem (powyżej 1000 ppm), stosowanie międzyzębowej nitki oraz płukań z zawartością fluorydu, antybakteryjnego żelu dwa do trzech razy w tygodniu, a także przestawienie odżywiania w celu redukcji cukru zawartego w jedzeniu i napojach.

Restauracja zębów ma na celu zlikwidowanie istniejącej próchnicy i pokrycie defektu, a więc zapobieżenie dalszemu schorzeniu zębów. Przy małych defektach wystarczy wypełnienie. Przy dużych zaś, zwłaszcza przy defektach sięgających pod dziąsła, konieczna jest korona, która skutecznie i trwale chroni ząb przed postępowaniem choroby i przywraca fizjologiczną funkcję. Ważne jest przy tym wyleczenie zębów o chorych korzeniach, by zlikwidować stany zapalne okostnej, a także torbieli, które niszczą ozębną.

Recall jest pomyślany jako kontrolne spotkanie motywacyjne z pacjentem w gabinecie stomatologicznym i powinno się odbyć nie później niż po trzech miesiącach, przy wysokim stopniu ryzyka próchnicy częściej. W niektórych przypadkach konieczne są co miesięczne kontrole. Celem kontroli jamy ustnej przez stomatologa jest stwierdzenie poprawy higieny oraz zmniejszenie ilości bakterii; jest to najlepszą nagrodą i jednocześnie zachętą dla pacjenta do dalszych wysiłków. W przypadku, gdyby wynik kontroli wypadł negatywnie, należy się zastanowić wspólnie z pacjentem nad możliwością podjęcia dodatkowych środków zapobiegawczych.

cd. w kolejnym numerze MM

Na pytania odpowiada -
Dr. Marian Znorowski tel.: 08131/729440

MOJEMIasto

Stomatolog

Dr. Marian Znorowski

stomatologia ogólna
stomatologia dziecięca

Am Oberanger 14
85221 Dachau

Tel.: 08131/729 440

www.znorowski.de
praxis@znorowski.de

w szczególności:

ortodoncja

implanty

profilaktyka i estetyka

Akceptujemy EU tymczasową kartę ubezpieczeniową

pracujemy też w soboty | mówimy po polsku | 7 minut od S2 do praktyki

Trudne

Jeśli zatem nie woda – to co? Odpowiedź jest dość zaskakująca. W XVI i XVII wieku za czystość i higienę ciała odpowiedzialna była... bielizna. To przecież ona przylega bezpośrednio.

Trzeba jednak najpierw uściślić czym jest bielizna? W XVI i XVII wieku – koszulą. To ona znajduje się najbliżej ciała i choć z początku pozostaje niewidoczna, to jej jakość i wygląd bardzo się liczy – to ona stanowi o czystości człowieka, ponadto jej gatunek określa rangę społeczną: łokieć płótna z Remis, delikatnego i kosztownego, z którego zrobiona jest koszula pani de Rochefort – szlachcianki z Forez – nie jest taki sam jak płótno zakupione na bieliznę dla służby – jest pięciokrotnie droższy.

Pisząc o bielinie, błędem byłoby nie wspomnieć o robactwie nękającym wówczas ludzi. Otóż, nie jest ono w XV i XVI (a i wcześniej) wieku niczym szczególnym. Traktuje się je jako naturalny element ludzkiego życia. Iskają się wszyscy; kochanki iskają ukochanych, córki – matki, służące – swoich panów. Iskanie się jest oznaką czułości i szacunku. W XIV wieku istniał nawet osobny zawód iskać (bo była to domena kobiet), które latem, na słońcu iskały chcących pozbyć się chociaż części swojego codziennego towarzystwa. Pod koniec średniowiecza i na początku renesansu robactwo było nieodłączną częścią rzeczywistości dla przeważającej części ludu. Samo posiadanie nie jest więc niczym nadzwyczajnym, liczy się jednak to co się z tym „przybytkiem” robi. Nie wypada na przykład pozbywać się go przy stole: „Jest nieprzystojne i niezbyt przyzwoite drać się w głowę przy stole i zabijać na szyi czy plecach wszy, pchły czy inne robactwo w przytomności innych ludzi” (J. Sulpizio). Istnieją bowiem różne metody pozbycia się dręczących pasożytów. Przede wszystkim należy często zmieniać lub prać odzież i bieliznę (bo jak już wiemy, to ona właśnie „myje”), można też trzymać ją ściśniętą razem z pościelą w kufrze, tak żeby lęgające się w niej pchły i wszy podusiły się. Najczęściej jednak wymieniane jest częsta zmiana odzieży lub trzymanie jej w czystości.

Jako przyczynę występowania robactwa ówczesni higieniści podają przede wszystkim nadmiar cieczy humoralnych. Insekty lęgają się w ludzkim ciele głównie na skutek zbyt obfitego pocenia się, bo to właśnie rozłożone substancje wydzielane przez człowieka dają im życie. Ważne jest, że robactwo wylęga się bezpośrednio z niego, wychodząc ze skóry. Jego obecność wskazuje na wewnętrzne rozprężenie i rozkład nieznaną substancji.

Takie poglądy związane są zapewne z wszechobecną obawą i świadomością śmierci. Robactwa nie łączy się jednak z pielęgnacją ciała czy czystością, o tym się nie wspomina, to nie ma znaczenia. Znalaziono jednak inne powiązanie – z dietą – ponieważ robactwo wychodzi od wewnątrz, jedzenie może być dla niego nawozem. Chcąc się uwolnić, należy spożywać, jak twierdzi Cardan, mniej mięsa. Za przykład podaje mnichów, którzy umiarkowanie powstrzymać się od jedzenia mięsa nie są tak nękanymi przez robactwo jak reszta ludu.

SPA początki...

Na przestrzeni wieków z używaniem wody

do celów higienicznych łączyły się nieuzasadnione

lęki i przeciwwskazania.

Jeśli zatem nie woda – to co?

Aleksander Kujała

Nie należy jednak przyjmować, że do sposobu odżywiania podchodzono bardzo pedantycznie, ustalano specjalne diety etc. – były to bardzo ogólnikowe wyznaczniki, sprowadzające się do stwierdzenia, że za występowanie robactwa odpowiedzialny jest sposób odżywiania.

Jednak o wiele popularniejszym sposobem walki, czy raczej radzenia sobie z insektami było dbanie o odzież. Niosło to za sobą również częstą zmianę bielizny, czyli było uwarunkowane stanem jej posiadania.

W XV wieku jej ilość nie przekraczała zazwyczaj dwóch, trzech sztuk. Zależy to oczywiście od statusu społecznego i majątku, przeciętnie jedna w zupełności wystarczy. Częstotliwość jej zmieniania (lub prania – trudno jest zmienić jedną sztukę) nie jest jasno określana.

W XVI wieku podejście do bielizny (czyli koszuli) zaczyna się zmieniać. Można napisać, że gdy wraz ze spadkiem popularności kąpiei i wody wzrasta zainteresowanie bieliną, to stałe jej odnawianie staje się regułą czystości. Przyjęta jest zmiana koszuli po spoceniu się i – co ciekawe – samo to zjawisko zostaje zauważone i opisywane. Wzrasta poczucie wrażliwości i samokontroli. O bielinie mówi się właśnie w kategoriach wrażliwości, bo jak radzi B. Anglicus: „Jeśli tak uczynicie, poczucie się, jakbyście byli nowo narodzeni, odnowieni i wzmocnieni tą zmianą bielizny i ubioru, jak gdyby to odświeżało umysł i naturalną ciepłotę”. Zmiana ta oznacza oczyszczenie ciała. Jest znacznie bezpieczniejsza i pewniejsza od wody – bielizna zatrzymuje na sobie brud, a raczej wchłania go: „Wiemy dlaczego bielizna usuwa pot z naszego ciała, pot bowiem jest oleisty bądź słony, wsiąka w te martwe rośliny (bieliznę, płótno) jak nawozy, które składają się z tych samych substancji” (M. Bicaia La maniere de regler la sante par ce qui nous environne). Jak twierdzi inny higienista z tamtego okresu – P. Bailly – bielizna ma też wpływ na samą strukturę ciała: „Biała bielizna, oczyszczając ciało, rozrzedza je i sprawia,

że wydzieliny i substancje tłuszczowe wydobywają się łatwiej, wciągając się w białą bieliznę”. Bielizna pełni też ważną funkcję społeczną – jest znakiem postępu i oryginalności nowoczesnego człowieka. Teraz nie trzeba się już kąpać by być czystym, wystarczy zmienić bieliznę. Savot jest tego pewny: „Możemy się bez nich (kąpiei) obejść o wiele lepiej niż starożytni, z powodu użycia bielizny, którą my posiadamy, a która służy nam obecnie do utrzymania w czystości ciała w sposób o wiele wygodniejszy, niż można było tego dokonać w łaźniach i łazienkach starożytnych, pozbawionych użytkowania i wygodę jaką daje nam noszenie bielizny”. Dla Perraulta w 1688 jest to szczyt osiągnięć nowożytnych: „Od nas tylko zależy, czy zażywać będziemy kąpiei, jednakże czystość naszej bielizny i jej obfitość są więcej warte niż wszystkie kąpiele świata.”

Granica między czułością a zaniedbaniem zostaje przesunięta. Biel koszuli świadczy o wychowaniu i higienie jej użytkownika, dlatego też popularna staje się jej częsta zmiana. W XVII niektórzy panowie mają po 18 lub więcej koszul, podczas gdy sto lat wcześniej ich dziadkowie radzili sobie z jedną lub dwoma. Koszula, czyli bielizna staje się znamieniem luksusu i coraz chętniej jest pokazywana. Wychodzą z mody długie średniowieczne szaty, koszula i jej biel staje się widoczna dla oceniających ją oczu. Wyobraźmy sobie teraz przeciętnego człowieka przełomu XVI i XVII wieku – myjącego się „na sucho” od co najmniej pół roku, z włosami oczyszczonymi również „na sucho” otrębkami i pudrem, ustami przepłukany wodą z octem i ze stadem pcheł i glist rozsianych w różnych „zakamarkach ciała”... Mamy go przed oczami i nosem? A teraz nazwijmy go sobie – na przykład Kartezjusz...

GABI.net – Estetyka & Zdrowie, nr 5/602007
Wstęp od redakcji MM

Wywiad z Piotrem Sowadą założycielem, kapitanem i prezesem SV Polonia Monachium

Jesteś jak jednoosobowa orkiestra. Zastanawiam się czasem, jak godzisz wszystkie obowiązki, jakie – przyjemniej po części – sam sobie narzuciłeś.

Rzeczywiście nie jest to łatwe, ponieważ jako prezes zarządu odpowiadam za mnóstwo bieżących spraw i strategicznych zadań. Nie jest jednak tak, że działam sam. Zarząd Polonii składa się z pięciu osób, z których każda zna swoje obowiązki i jest oddana klubowi. Moim zadaniem jest efektywna delegacja zadań i koordynacja działań. Sporo obowiązków ciąży jednak bezpośrednio na moich barkach. Radzić sobie z nimi pomaga mi nieuleczalny pracoholizm... Poza tym obok zarządu pracują także dalsze osoby – trenerzy, działacze, sympatycy i przyjaciele klubu. Godne podziwu jest także zaangażowanie zawodników, w wielu wypadkach wykraczające poza zadania na boisku. Stale działam również w kierunku zwiększania grupy osób aktywnie uczestniczących w pracach stowarzyszenia. Warto przy okazji podkreślić, że realizacja naszych planów nie byłaby możliwa bez przychylności sponsorów. Chciałbym za pośrednictwem MM podziękować firmom wspierającym Polskę od początku jej istnienia. Są to w szczególności Konsulat Generalny RP w Monachium, Biuro Podróżu Sindbad, PLDF Polscy Doradcy Finansowi, państwo dr dr Barbara i Jacek Czerniccy oraz Auto Figura.

A dlaczego zgodziłeś się zostać ponownie prezesem klubu? Jest to przecież wyjątkowo odpowiedzialna funkcja.

Zgodziłem się w sytuacji, kiedy ustąpił poprzedni zarząd i nie było innej alternatywy. Chciałem się upewnić, że kontynuowane będzie rozpoczęte przeze mnie cztery lata temu i skutecznie rozwinięte przez ustępujący zarząd, kierowany przez Dariusza Figurę, trudne dzieło, jakim jest budowa od podstaw struktur organizacyjnych klubu piłkarskiego. Wiele osób

działających w klubie od 2006 roku osobiście przekonałem do zaangażowania się na rzecz Polonii, poświęcenia swojej energii, czasu, często kosztem innych zajęć, rodziny. To trenerzy, zawodnicy, którzy od czterech lat grają na amatorskich zasadach w Polonii, czy też osoby życzliwe, wspomagające stowarzyszenie w różny sposób. Chcę być wobec nich lojalny i w momencie kiedy zaszła taka potrzeba zgodziłem się przejąć pałeczkę. Mam także nadzieję, że wśród wielu osób, które w ostatnich tygodniach zaangażowały się w pracę Polonii znajdą się takie, które w następnych wyborach zarządu w oczach członków będą stanowić rzeczywistą alternatywę dla teraźniejszego zarządu. Dołożę wszelkich starań, żeby mój następca przejął stowarzyszenie w jak najlepszej kondycji sportowej, organizacyjnej i finansowej.

Nie dość, że niejako przy okazji pracujesz zawodowo, to masz jeszcze obowiązki rodzinne. Jak Ty to wszystko godzisz ze sobą?

Godzenie wszystkich obowiązków wymaga rzeczywiście sporo wysiłku oraz poświęcenia z mojej strony, a także mojej rodziny. Niestety w dniu wypełnionym pracą najczęściej nie zostaje wiele czasu wolnego, a w weekend dochodzą jeszcze obowiązki związane z meczem, najczęściej w niedzielę. Przy planowaniu tygodnia muszę więc dokonywać trudnych wyborów. Przy tej okazji chciałbym podziękować mojej żonie, żonie trenera oraz żonom i dziewczynom zawodników i działaczy za anielską wręcz cierpliwość.

Jak zachęciłbyś czytelników Mojego Miasta do zainteresowania się polonijnym klubem piłkarskim i co możesz im zaproponować?

Chcielibyśmy, by mecze Polonii były pretekstem do fajnych i interesujących spotkań Polaków. Chcemy stworzyć atmosferę do spędzenia niedzielnego popołudnia przez całe rodziny i miejsce, gdzie można przyjść

z dziećmi, zjeść polskie, tradycyjne potrawy, napić się piwa. I przy okazji kibicować reprezentacji Polaków z Monachium.

We współpracy z innymi ośrodkami polonijnymi, jak Rada Rodziców przy Szkolnej Placówce Konsularnej, czy polsko-bawarskie stowarzyszenie Forum Polen Bayern e.V., chcemy organizować wspólnie imprezy, festyny, niekoniecznie wyłącznie sportowe, skierowane nie tylko do dzieci, ale wszystkich zainteresowanych. Następny festyn, z okazji końca lata planujemy 19 września, tuż po rozpoczęciu roku szkolnego. O szczegółach będziemy na bieżąco informować na stronie internetowej klubu: www.poloniamonachium.de, a także poprzez polskie media, m. in. redakcję MM. Serdecznie zapraszam na to spotkanie oraz na mecze Polonii sympatyków sportu. I nie tylko.

No dobrze, porozmawiajmy wobec tego o tym, jakie przesłanie – Twoim zdaniem – niesie sport? Co sadsisz o, podobno staromodnej, idei fair play?

Dla mnie jako założyciela i prezesa zarządu Polonii zdecydowanie najważniejsze są cele pozasportowe, czyli integracja części Polaków mieszkających w Monachium wokół klubu oraz godna reprezentacja tej społeczności przez naszą drużynę. Zdajemy sobie sprawę, że jako drużyna jasno deklarujemy swoje korzenie, mamy znaczny wpływ na to jak Polacy jako naród są postrzegani przez osoby, z którymi mamy kontakt, czy to są zawodnicy drużyn przeciwnych, ich kibice, sędziowie, czy też działacze związkowi. Chcemy w pozytywny sposób wpływać na ten wizerunek, dlatego dochowanie wierności zasadzie fair play musi być wartością nadrzędną.

Czy zmagania sportowe mają wychowywać, czy przygotowywać do twardej i brutalnej rywalizacji z jaką niejednokrotnie mamy do czynienia w codziennym życiu?

Jedno i drugie. Nie widzę wewnętrznej sprzeczności w wychowaniu, przygotowującym do realnego życia. Świat bywa brutalny, trzeba ten fakt zaakceptować. Każdy sport – zwłaszcza zespołowy – jest świetnym narzędziem wychowawczym. Wpaja konieczność ciężkiej pracy, regularności, uczę współpracy, kompromisów, ale także konieczności wzięcia odpowiedzialności za siebie i pozostałych członków drużyny.

Czy boiskowe cwaniactwo to zaleta, czy odzwierciedlenie współczesnej rzeczywistości, do której trzeba się dostosować po to, żeby przetrwać? I czy rzeczywiście warto przetrwać za wszelką cenę?

Moim zdaniem – nie tylko w sporcie – osiągnięcie celu samo w sobie nie jest kwestią najistotniejszą. Kluczowa jest droga, którą trzeba przebyć próbując dojść do celu. Oczywiście chcemy wygrywać. Awans jest tradycyjnie, jak w każdym dotychczasowym sezonie celem drużyny, ale nie za wszelką cenę. Są granice, których przekroczenie degraduje moralnie nawet najbardziej efektowne zwycięstwo.

Z Piotrem Sowadą
rozmawiał Władysław Minkiewicz

Rzecznik SV Polonia Monachium Władysław Minkiewicz informuje

16.08.2010
Świetny początek nowego sezonu

W inauguracyjnym meczu nowego sezonu Polonia pewnie pokonała na własnym stadionie niemiecką drużynę SV Stadtwerke München 4:0. Bramki zdobyli: Adam Matuszak 1:0 (19 min. – asysta Marcin Pudell), Robert Zgódka 2:0, 3:0, 4:0 (33 min., 40 min., – asysty: Adam Matuszak, 88 min. – asysta – Lukasz Antonik)

Skład: Krzysztof Nowok – Rafał Makowski, Piotr Sowada, Paweł Koszela, Marcin Studencki,

Witold Zasempa (84 min. Arnold Gerle), Marcin Pudell, Marcin Mazur (55 min. Lukasz Antonik), Adam Matuszak, Robert Zgódka, Denis Iwanow (77 min. Sebastian Matuszak). Ale to nie wszystkie dobre wieści. Nie tylko na boisku Polonia spisała się na medal. Mecz otwarcia nowego sezonu miał tym razem wyjątkową oprawę. Tak licznej widowni nie spodziewali się nawet organizatorzy imprezy. Pod rozstawionym namiotem – dachem zajęli miejsca fani Polonii, tym razem wraz z rodzinami. Licznej dziesiątce towarzyszyły świetne Mamy, co cieszy szczególnie. Taka jest właśnie nasza wizja funkcjonowania klubu. Polonia ma być wizytówką rodaków mieszkających w Monachium. Wizytówką, która – według naszych zamierzeń – będzie mówić więcej, niż efektowne – acz próżne – reklamy. Dla Ducha – znakomicie zagrali piłkarze, dla Ciała – był grill z kielbaskami i bufet z bigosem i flaczkami. To dopiero początek. Ocenicie nas – prosimy – za czas jakiś. I przybawajcie licznie na nasze następne imprezy.

3. sierpnia

po długiej i ciężkiej walce z nieuleczalną chorobą zmarł

Janusz Krysinski

Janusz był związany z klubem od momentu jego założenia w 2006 roku jako zawodnik, trener i sympatyk.

Składamy najszczerze wyrazy współczucia na ręce rodziny i dziękujemy za udział jaki Janusz wniósł w rozwój naszego klubu.

SV Polonia Monachium e.V.

www.poloniamonachium.de

Piknik 19 września

Po tak udanej inauguracji sezonu – tak sportowo jak i towarzysko – postanowiliśmy pójść za ciosem. Już wkrótce, w niedzielę 19 września kolejny piknik połączony z festynem!

Planowany początek imprezy o godz. 14.00. Również i tym razem zapewnimy atrakcje dla Ciała i dla Ducha. Będą więc ponownie specjalne polskiej kuchni – bigos, flaczki, kielbaski z różną, w zgodnej komitywie z tym, czym Bawaria stoi – „płynnym chlebem”, czyli świetnym lokalnym piwem. W przerwie festynu, o godz. 15.00 piłkarze Polonii rozegrają kolejny mecz z rywalem znanym już z poprzedniego sezonu, włoską drużyną U.S. Meroni-Itel. A po meczu, dalszy ciąg zabawy z niespodzianką dla kibiców. Możemy zdradzić tylko tyle, że będzie to konkurs, połączony z nietypową rywalizacją sportową dla sympatyków Polonii Monachium. Serdecznie wszystkich zapraszamy!

Z ostatniej chwili

Poloniści poszli za ciosem. Po pomyślnej inauguracji nowego sezonu na własnym boisku, tym razem odnieśli zdecydowane zwycięstwo grając w gościach z zespołem potentata w branży elektronicznej SV Siemens Hoffmann 5:2 (2:0). Strzelcy bramek: Denis Iwanow 1:0 (12 min. – asysta Paweł Koszela), Lukasz Antonik 2:0 (45 min. – asysta Marcin Polański-Pudell), Lukasz Antonik 3:0 (66 min. – asysta Adam Matuszak), Marcin Studencki 4:1 (77 min. – asysta Adam Matuszak), Sebastian Matuszak 5:1 (85 min. – karny). Skład: Robert Zgódka – Piotr Sowada, Rafał Makowski, Paweł Koszela, Marcin Studencki, Witold Zasempa (55 min. – Tomasz Naus), Marcin Polański-Pudell (k), Adam Matuszak, Marcin Mazur, Lukasz Antonik (78 min. Marcin Janoszka), Denis Iwanow (68 min. Sebastian Matuszak). Trener – Zdzisław Winiarski. Po tym spotkaniu Polonia zachowała oczywiście prowadzenie w tabeli.

10.07.2010 **Zmiana w zarządzie klubu**

Z uwagi na ponowne objęcie funkcji trenera, Zdzisław Winiarski zrezygnował z pracy w Zarządzie. Jego miejsce zajął Robert Zgódka.

05.07.2010

Zakończenie sezonu

3 lipca w domku klubowym przy Rudolf-Zorn-Str. odbyła się impreza z okazji zakończenia ubiegłego sezonu. O pyszne jedzenie z grilla zadbały Panie Grażyna Golaszewska i Krystyna Skrobot, za co serdecznie dziękujemy. Podczas spotkania uhonorowano najlepszych zawodników minionego sezonu. Dwa wyróżnienia zdobył Sebastian Matuszak. Przez kolegów z drużyny został wybrany najbardziej wartościowym zawodnikiem sezonu (2. i 3. miejsce zajęli Adam Matuszak i Paweł Koszela). Poza tym zdobył największą ilość punktów, przyznawanych za zdobyte gole oraz asysty. Najlepszym strzelcem sezonu został Marcin Kwiatkowski. Ostatnie wyróżnienie sezonu otrzymał Paweł Koszela za najlepszą frekwencję na treningach i meczach.

Spotkanie z Gorgoniem

Wieczór z legendarnym stoperem „złotej” drużyny Kazimierza Górskiego, Jerzym Gorgoniem. Celem spotkania, jest przypomnienie bawarskiej Polonii o sukcesach drużyny Górskiego w latach siedemdziesiątych ubiegłego stulecia. Obok obecnego prezesa PZPN, Grzegorza Łaty,

jedynie Jerzy Gorgoń zagrał w trzech turniejach, które przyniosły największe sukcesy polskiej piłce. W 1972 roku w Monachium zdobył złoty medal olimpijski, dwa lata później w tym samym mieście zajął trzecie miejsce na Mistrzostwach Świata i wreszcie w roku 1976 w Montrealu wywalczył wicemistrzostwo olimpijskie. Konsul ds. kultury, pani Grażyna Strzelecka wyraziła zgodę na udostępnienie pomieszczeń Centrum Kultury, Prinzregentenstrasse 7, w dniu 25. października br. o godz. 19.00, wraz z „małą” gastronomią – piwo lub grzane wino, drobne przekąski. Spotkanie z Jerzym Gorgoniem będzie też uwzględnione w kalendarzu imprez Centrum Kultury w IV. kwartale b.r. Spotkanie, które poprowadzi Władysław Minkiewicz, współorganizuje SV Polonia Monachium.

TEKST I ZDJĘCIA → Sebastian Wieczorek

Turcja to fascynująca tradycja i kultura.

Na styku dwóch kontynentów

Na świecie jest niewiele krajów, w których możemy odbyć podróż z jednego kontynentu na drugi, przekroczyć granice nie tylko między lądami, ale i kulturami, dotknąć śladów cywilizacji, które dawno minęły. Turystów przyciąga najbardziej tutejsza Riwiera, zwana często białym morzem. Słońce świeci tu prawie 300 dni w roku, a latem upał sięga nawet 40 stopni Celsjusza. Turystów kuszą piaszczyste plaże, a przejrzysta woda ściąga amatorów morskich rejsów i nurkowania.

Turcja to jeden z najpiękniejszych i najbardziej malowniczych krajów w basenie Morza Śródziemnego. Jej południowe wybrzeże określane mianem Riwieri Tureckiej, która ciągnie się od Kemeru, przez Antalyę, Belek, Side, aż po Alanyę jest najchętniej i najczęściej odwiedzaną częścią Turcji. Urozmaiconej linii brzegowej towarzyszą wspaniałe pejzaże z urokliwymi zatoczkami, ciągnącymi się w nieskończoność piaszczystymi plażami i majestatycznymi górami Taurus w tle. Riwiera Turecka to ciche, uśpione wioski, gościnni ludzie i pełna tajemnic, fascynująca tradycja i kultura. Śródziemnomorski zakątek Turcji zachwyca soczystą zielenią drzew i krzewów i barwnymi plantacjami cytrusów. Wspaniały wypoczynek wśród słońca gwarantuje przyjazny klimat. Malownicze, tętniące życiem miejscowości zapewniają szereg atrakcji rozrywkowych. Szukający mocniejszych wrażeń dadzą upust swej energii uprawiając sporty wodne czy też odkrywając kolejne, fascynujące miejsca na trasie swej wędrówki.

Obowiązkowym punktem wśród odpoczywających tu turystów powinno być Pamukkale. Widok śnieżnobiałych tarasów, utworzonych przez spływającą przez wieki, bogatą w wapno wodę, jest znany wszystkim, którzy kochają podróż i chcą zobaczyć najciekawsze zabytki oraz cuda natury. Spacer po słynnych wapiennych tarasach niewątpliwie na lata utkwie w naszej pamięci. Poza Pamukkale turyści odwiedzają często Kapadocję. Tu w rzeźbiarza

zabawiła się sama natura, nadając skałom niesamowite kształty. Ludzie wykuwali w nich całe podziemne miasta i świątynie. Te dzieła można podziwiać do dziś.

Za najpopularniejszą miejscowość Riwieri Tureckiej uważana jest Alanya. W starożytności znana jako morska twierdza piratów, dziś jest miejscem, gdzie panuje idealny klimat dla turystów marzących o wypoczynku na słonecznych plażach. Największą atrakcją miasta jest plaża Kleopatry, na której według legendy odbywały się spotkania Kleopatry z Markiem Antoniuszem. Nad miastem góruje XIII - wieczna forteca otoczona 7-kilometrowym murem obronnym z licznymi wieżami. Jedną z nich jest tzw. „Czerwona Wieża”, niegdyś strzegła wejścia do portu. Pod zamkiem znajduje się wykuta w skale dawna stocznia Seldżuków.

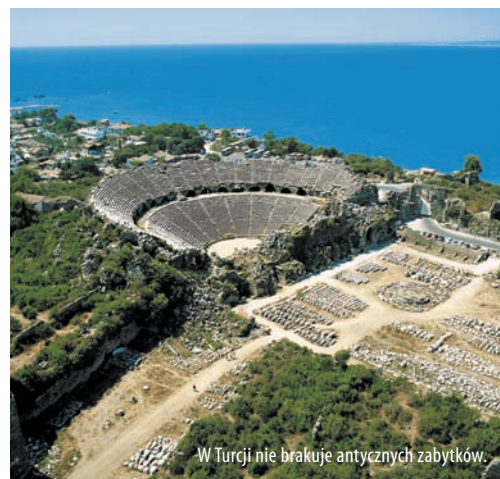
Choć kebab zyskał sławę na całym świecie, nadal jednak najlepszy Döner Kebab robi się w Turcji. Mięso przygotowane na różne sposoby, najczęściej baranie, cielęce lub jagnięce z różnymi dodatkami smakuje doskonale. Do tego ryż i przepyszne surówki. Do popicia najlepiej zamówić Ayran. To napój przygotowywany na bazie naturalnego jogurtu z dodatkiem wody i soli. Tureckim słodkościami czyli „baklava” (ciasta nasączone dużą ilością syropu) czy chałwie w wielu smakach, nie oprze się nawet najbardziej zagorzały zwolennik liczenia kalorii. Obok herbaty podawanej w małych „wciętych w tali” szklaneczkach,

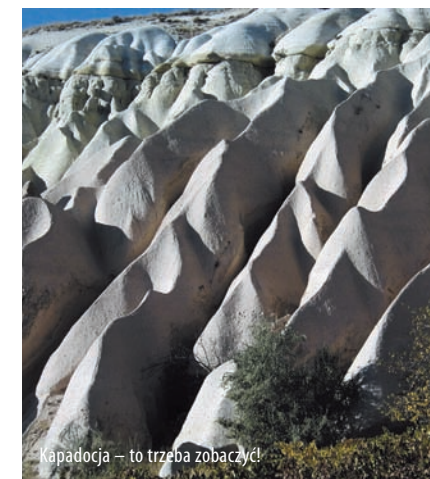
Mnóstwo wrażeń dostarczy wycieczka do Pamukkale.

Turcy są mistrzami w przyrządzaniu bajecznych potraw.

W Turcji nie brakuje antycznych zabytków.

Kapadocja – to trzeba zobaczyć!

Urokliwe zatoczki na Riwierze Tureckiej.

(są dwa różne pomieszczenia, bądź przechodzą do niej w różnych godzinach).

Na koniec jeszcze kilka rad dla pań. W Turcji kobiety z Europy przyciągają uwagę i ciekawość w większym stopniu niż we własnym kraju. Samo to nie stanowi jednak problemu, bo Turcy są na ogół gościnni i przyjaźni. Może się jednak zdarzyć, że zainteresowanie kobietą będzie zbyt nachalne i uciążliwe. Trzeba zasłaniać przynajmniej tułów, nogi i ramiona. Pomoc też może obrączka ślubna oraz zdjęcia męża i dzieci. W razie braku własnych, można pożyczyć od przyjaciółki. Niezle są też okulary przeciwsłoneczne, dzięki którym można uniknąć kontaktu wzrokowego. Jeżeli zostanie się zaczepioną przez nachalnego Turka, należy go zignorować. Można też mu powiedzieć Ayip! (Wstydź się!). Nie da się jednak zagwarantować skuteczności tego środka, zwłaszcza jeżeli każe się amantowi wstydzić w momencie, kiedy jest przekonany, że kobieta nie jest w stanie oprzeć się jego męskiemu urokowi.

Tętniące życiem do późnych godzin kurortu.

Cudowny port jachtowy z przylegającą promenadą.

W Turcji nie brakuje antycznych zabytków.

- codzienne połączenia autokarowe do Polski
- największa flota autokarów turystycznych w Polsce
- bilety autokarowe do 233 miast w Polsce i Europie
- wynajem autokarów
- bilety lotnicze
- zwiedzanie Monachium - Sightseeing
- wycieczki jednodniowe - Bawaria i Austria
- wyjazdy na imprezy sportowe

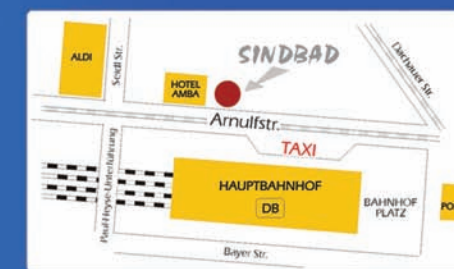
ZAPRASZAMY DO NASZEGO BIURA W MONACHIUM

SINDBAD - Reisen GmbH
Arnulfstr. 20, 80335 München
(bezpośrednio przy HBF - dworcu głównym)

☎ 089 / 54 54 89 89

☎ 089 / 55 07 77 57

E-Mail: muenchen@sindbad-gmbh.de

www.titan-art.de

Miss Polonia in Deutschland 2010

OGŁASZAMY NABÓR KANDYDATEK DO KONKURSU WYBORÓW „MISS POLONIA in Deutschland 2010”

Warunki uczestnictwa:

- w październiku 2010 roku, ukończone 18 lat i nieprzekroczone 25 lat
- panna
- stałe zameldowanie w Niemczech
- obywatelstwo polskie nie jest wymagane
- kandydatka nie powinna mieć w widocznych miejscach tatuaży.

Podanie wraz z kilkoma zdjęciami (portretowe, całej sylwetki oraz w stroju kąpielowym) wysłać w terminie do 15.09.2010 na adres:

GS Agentur, Sperberstr. 56, D-33604 Bielefeld

Na uczestniczki finałów czekają jak co roku cenne nagrody! Więcej informacji na stronach internetu: www.miss-polonia-deutschland.de

Główny sponsor: **mobi** **Radio Spektrum** **ANEL** **AFS**

KARTKA Z KALENDARZA

Nagroda na
V Ogólnopolskim
Przeglądzie Twórczości
Poetyckiej
im. Jacka Kaczmarskiego
Rytmy nieskończoności 2010

Kącik młodego poety

***

Kalina
Gruca

umyka mi dusza
czasami
nocami
na chwilę
biegnie do niego
bez butów
bez płaszcza

patrzy w jego oczy,
w których rośnie trawa,
które zatapiają spojrzenia
... jak titani

a potem
wraca
do mnie
od tak
przez palce

przynosząc mi
jego zapach
we włosach...

KARTKA Z KALENDARZA

Władysław Kozakiewicz przeszedł do historii nie tylko jako wspaniały sportowiec, mistrz olimpijski i rekordzista świata w skoku o tyczce, ale też ten, który pokazał radzieckiej publiczności potocznie zwanego „wała”.

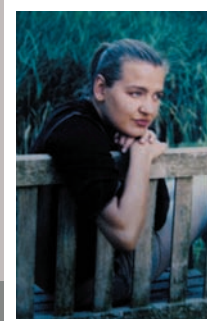
Działo się to 30 lat temu, podczas Igrzysk Olimpijskich w Moskwie. **30 lipca 1980 roku** odbywał się tam finał konkursu skoku o tyczce. Na placu boju pozostali trzej zawodnicy; dwaj Polacy – Władysław Kozakiewicz i Tadeusz Ślusarski oraz reprezentant Związku Radzieckiego – Konstantin Wołkow. W walce o złoto Władysław Kozakiewicz zmagął się nie tylko z rywalami, ale też z wrogo nastawioną publicznością. Każdy jego skok odbywał się bowiem przy przeraźliwych gwizdach i buczeniu. Polak nie poddał się jednak presji moskiewskich szowinistów. Zdobył złoto, pobijając wynikiem 5,78 m.

rekord świata, a publiczności odwzajemnił się dwukrotnym pokazaniem „wała”, zwanego od tego czasu „gestem Kozakiewicza”.

„Gest Kozakiewicza” widziało miliony widzów. Zdjęcia zamieściła cała światowa prasa. W Polsce, gdzie w tym czasie rodziła się „Solidarność”, tyczkarza okrzyknięto bohaterem narodowym. Całkiem inaczej widziano to z Moskwy domagając się, za pośrednictwem Borisa Aristowa, ambasadora sowieckiego w Polsce, odebrania Kozakiewiczowi złotego medalu i dożywotniej dyskwalifikacji.

W 1985 roku Władysław Kozakiewicz wyjechał na stałe do Niemiec gdzie poprosił o azyl polityczny. Po otrzymaniu obywatelstwa niemieckiego startował w barwach tego kraju. Wynikiem 5,70 m. poprawił rekord Niemiec. Mieszka pod Hanowerem.

(bezet)

Daria Nadolska

Rozpocząła od warsztatów plastycznych w gdyńskim Młodzieżowym Domu Kultury. Ukończyła orłowskie Liceum Plastyczne, studiowała na Europejskiej Akademii Sztuk i gdańskiej Akademii Sztuk Pięknych. Wiele wystawia, angażuje się w rozwijaniu plastycznych talentów uzdolnionych w tym kierunku dzieci. Mieszka w Monachium.

Polskie bieguny i barykady...

Pewna miła Pani przesłała mi na „priva” następujący miły liścik:

„Witam Pana / Nie wiedziałam, że stoimy na przeciwnych biegunach jeśli chodzi o politykę / Na blogu wyraziłam swoje zdanie i moje komentarze nie są skierowane przeciwko Panu. Pozdrawiam NN”

Droga Miła Pani, jakie bieguny? Czy naprawdę Polska musi wznosić barykady w miejsce tych, które powinny 21 lat temu zniknąć? I te wówczas były dość fikcyjne, bo było wielu porządných ludzi po obu stronach, ale i szuje też po obu... Ja nie stoję zatem na żadnym biegunie ani też po żadnej stronie barykady, bo te

nie istnieją w mojej świadomości. Może oceniam pewne kwestie źle, na pewno się i mylę - bo nie ma ludzi nieomylnych, także pewne oddalenie - wnosi coś, ale i zniekształca. (...) Ze mną można polemizować - merytorycznie - bez granic - ja i tak nie będę Pani traktował - na Boga - jako wroga, na drugim biegunie lub po drugiej stronie nieistniejącej barykady. Przecież nam chodzi tylko o to, by świat - w tym Polska - bo to nasz świat, przynajmniej w sporej części, obojętne czy poprzez fakt zamieszkania w tym kraju - był lepszy, a to można osiągnąć tylko dyskusją i sporem...

Pozdrawiam Dr BM

<http://bogdan-dr-milek.blog.onet.pl/>

z blogu doktora Miłka

Kalendarium

wrzesień / październik - rok 2010

MONACHIUM

10.09	18:00	Nauka gry w brydża. Brydż towarzyski i sportowy w Klubie Brydżowym przy Stowarzyszeniu Polsko-Niemieckim „LECH” e.V. Miejsce: Dominikuszentrum, Hildegard-von-Bringen-Anger 1-3 (zmiana adresu), info Jadwiga Suchocka, tel.: 089/201 12 70, http://www.bezatu.de Kolejne spotkania: 24.09.2010, 08.10.2010, 22.10.2010, godz. 18:00
14.09.	20:00	W ramach 18 Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Organowej koncert organowy prof. Romana Peruckiego z Gdańska-Oliwy. Miejsce: Bazylika St. Bonifaz
15.09	19:00	Wernisaż wystawy malarskiej Elżbiety Mulas pt. „Silva Doloris”, poświęconej tragedii w Katyniu. W trakcie wykład o Katyniu. Miejsce: Centrum Kultury Polskiej, Prinzregentenstr. 7
17.09.	19:00	Finał VI Polonijnego Konkursu Piosenki (impreza towarzysząca XV Polsko-Niemieckiemu Festiwalowi Kultury Dziecięcej i Młodzieżowej). Miejsce: Anton - Fingerle - Bildungszentrum, Schlierseestr. 47
18.09.	11:30	Udział zespołu Polonia w koncercie z okazji 200-lecia Oktoberfest, miejsce: Theresenwiese.
18.09.	17:00	Koncert galowy XV Polsko-Niemieckiego Festiwalu Kultury Dziecięcej i Młodzieżowej „Razem we wspólnej Europie” Miejsce: Anton - Fingerle - Bildungszentrum, Schlierseestr. 47
19.09.	10:00-12:00	Wielka Parada Strojów i Powozów – Oktoberfest 2010, Polskę reprezentować będzie zespół „Polonia” z Monachium i zespół „Tyszanie” z Tych (Nr grupy – 49 c)
25.10	19:00	Spotkanie z Jerzym Gorgoniem, legendarnym piłkarzem, stoperem „złotej” drużyny Kazimierza Górskiego. Spotkanie poprowadzi Władysław Minkiewicz - rzecznik prasowy SV „Polonia”. Miejsce: Polskie Centrum Kultury, Prinzregentenstr. 7

NORYMBERGA

16.09.	20:00	Wernisaż wystawy Elżbiety Lempp „fotoGeschichten”, w trakcie koncert młodej krakowskiej grupy Ms. No One. Miejsce: Hintere Insel Schütt 34
25.09.	20:00	PechaKucha // Krakau – specjalny pokaz slajdów z przedstawieniem tanecznym Miho Iwata, mieszkającej i pracującej od 20 lat w Krakowie. Miejsce: Galerie Bernsteinzimmer, Großweidenmühlstraße 11
29.09.	19:00	„Am Beispiel meiner Brüder” – polsko – niemiecki odczyt z okazji 70 rocznicy urodzin Uwe Timma. Miejsce: Hintere Insel Schütt 34

Deutsch in Landshut

DiLA Szkoła języka niemieckiego

Luitpoldstr. 3
84034 Landshut

Telefon: 0871 - 96 65 880
(Pon.- Czw. 8.00 - 13.00)
Fax: 0871 - 96 54 855
dila-landshut@arcor.de

ZAPRASZAMY - NOWY KURS dla początkujących

Kto chce żyć za granicą, musi poznać język kraju, w którym mieszka

Aforyzmy Sławomira Kuligowskiego

z tomiku **PODAJ DALEJ**

- ★ *W dniu, w którym zostałem ateistą, zginął mi zegarek, który dostałem na komunię.*
- ★ *Hasło NIE BIJ nie dotyczy serca.*
- ★ *Odchodź zawsze tak, żebyś mógł wrócić.*
- ★ *Niektórzy dopiero w krzywym zwierciadle wyglądają naturalnie*
- ★ *W blasku słońca kobiety dojrzewają, w blasku księżyca pięknieją, o świcie odchodzą.*
- ★ *Kto nie kochał, ten nie żył.*
- ★ *Kto by się przejmował czymś takim jak miłość. W końcu to indywidualna sprawa milionów ludzi.*
- ★ *Podobno w ogromnej części składamy się z wody. Stąd pewnie ta skłonność, aby żyć w parze.*

ALLEMNI

szkoła języka i wiary

Jolanta Łada

10-letnia Nara z Somalii chciałaby zostać weterynarzem, 11-letnia Sherin z Tunezji, która już bardzo dobrze zna Koran – również lekarzem, podobnie jej rówieśnik, Al Fayum z Libanu, który marzy o leczeniu dzieci. W tygodniu uczęszczają do niemieckich szkół w Monachium, a w soboty do tej szczególnej, gdzie uczą się języka krajów, z których pochodzą – arabskiego.

Sobotnie przedpołudnie. W przedsionku budynku wisi napis „Herzlich willkommen”, ale wchodzący pozdrawiają się słowami „Salem Aleykum”. Znam to pozdrowienie dzięki lekturze „Koziołka Matołka” w dzieciństwie, tak też więc witam się z rodzicami i dziećmi. Mam poczucie, jakbym odwiedzała jakąś wielką rodzinę. Jestem tu od I do VI. Dorośli w liczbie 25 osób uczą się w niedzielę. Tylko dzieci mają zajęcia z Koranu, najmłodsze po piętnaście minut, starsze po pół godziny. Szkoła jest otwarta dla wszystkich, którzy interesują się językiem arabskim i chcą go poznać.

Rodzice bardzo czekali na tę szkołę, zwłaszcza ci, którzy na co dzień nie mają okazji

Słowo „Polonia” napisane arabskimi literami

Jihen ze swoimi podopiecznymi

Wszelkie informacje na temat szkoły dostępne są na stronie: www.allemni.eu

chyba jedną kobietą bez chusty, ale odnośnię wrażenie, że to nikomu nie przeszkadza. Zresztą od razu bierze mnie pod opiekę Jihen, młoda nauczycielka, która sześć lat temu przybyła do Monachium z Tunezji, ponieważ tu już mieszkał i pracował jej mąż Khaled. Zajęcia zaczynają się za pół godziny, Jihen oprowadza mnie więc po trzech salach lekcyjnych, jakimi dysponuje szkoła. W dwóch uczą się dzieci starsze w wieku 6-11 lat, w trzeciej grupa najmłodszych. Szkoła jest na razie niewielka, ale na pewno kursantów będzie przybywać, a wtedy postaramy się o większy lokal, mówi kierujący placówką Tunezyjczyk Sofian Trabelsi. „Allemni” to znaczy dosłownie „naucz mnie”, wyjaśnia mi Jihen nazwę szkoły. Przychodzą tu dzieci, których oboje rodzice albo przynajmniej jedno pochodzą z krajów arabskich.

Szkoła „Allemni” powstała z inicjatywy osób dorosłych, którzy powołali do tego celu specjalny Verein. Na początku zajęcia prowadzili tylko Sofian i Khaled. Jihen dołączyła do nich przed rokiem i przejęła grupę cztero- i pięcioletków. Program dla dzieci obejmuje klasy

rozmawiać po arabsku. W przypadku małżeństw mieszanych mówi się w domu po niemiecku lub angielsku. Tunezyjczycy rozmawiają po francusku, a Somalijczycy w języku somalijskim, podobnym do arabskiego. Dzieci mogą szybko się przekonać o skuteczności nauki w Allemni. W razie wizyty krewnych, albo wyjazdu do kraju pochodzenia, nie mają trudności z porozumiewaniem się. Dla 11-letniego Abudi z Libanu ważne jest, że wyjeżdżając tam będzie mógł dogadać się ze swoimi krewnymi. Jego ojciec jest pół-Niemcem i w domu rozmawia się głównie po niemiecku.

Koran jest dla dzieci trochę trudny, ale chętnie się go uczą. Są wśród nich i tacy, którzy znają całą księgę na pamięć, podkreśla z dumą Jihen. Na przykład Nouriddin z Libanu, który mówi trochę po angielsku, zna już cały Koran, czytuje go bowiem regularnie z rodzicami. Adel z Tunezji dowiedział się o szkole od przyjaciół. Teraz co sobotę przyprowadza tu swoje córki w wieku 11 i 7 lat. Cieszy się, że potrafią już pisać arabskie litery. W domu czasem rozmawia się po arabsku, ale to nie

wystarczy. Tymczasem język ten staje się coraz bardziej popularny w biznesie. Adel wie o tym z własnego doświadczenia, pracuje bowiem w jednym z większych koncernów, który ma szerokie kontakty z krajami arabskimi. Ciekawi mnie, czy Adel zetknęła się w swojej firmie ze stereotypowym myśleniem na temat Arabów. Nie, odpowiada, moi niemieccy koledzy są bardzo życzliwi. Czasem pytają, czy może mam ze sobą bombę, ale to tylko żarty. Koran? Moja rodzina nie jest aż tak religijna, ale dobrze go znać, bo to bardzo wartościowa księga.

Dzieci chętnie poświęcają trzy sobotnie godziny na naukę arabskiego. Zamiast wypoczynku i zabawy wolą czytać, pisać, mówić w języku krajów, z jakich pochodzą i poznać wszystkie 28 liter tamtejszego alfabetu. Odpowiada im tutejsza atmosfera, zwłaszcza Nara. Język arabski jest dla mnie czasem trudny – dodaje. Nawet jeśli potrafię przeczytać tekst, mam problem ze zrozumieniem. Ale nauczyciele wszystko nam tłumaczą.

Przyglądam się lekcji prowadzonej przez Jihen. Z jakim zapałem i starannością maluchy recytują Koran! Bez zająknięcia, melodyjnie, akcentując i przeciągając co drugą sylabę. Jihen podsuwa mi egzemplarz z niemieckim tłumaczeniem. Treść recytowanej właśnie przez uczniów Sury 112 przypomina nasze Credo. Nic dziwnego, w końcu trzy wielkie monoteizmy – judaizm, chrześcijaństwo i islam – mają wspólnego patriarchę Abrahama. Żeby tak chrześcijańskie dzieci wiedziały, co znajduje się w której księdze Starego i Nowego Testamentu... W nagrodę za pilność uczniowie dostają cukierki, albo jajka-niespodzianki. Aby maluchom nie dłużył się czas, Jihen robi przerwy na ćwiczenia gimnastyczne.

Mąż Jihen –Khaled, podobnie jak Sofian, prowadzi starszą grupę. Nauka jest trudniejsza dla dzieci z rodzin mieszanych, w których nie używa się języka arabskiego na co dzień – opowiada. Tłumaczy im się reguły gramatyczne po niemiecku. Jest kilkoro prymusów, ale oni się nie nudzą, ani nie wywyższają. Są wręcz zachwyceni kiedy okazuje się, że coś wiedzą, poza tym zawsze jest coś nowego do nauczenia.

Pod koniec roku szkolnego wszyscy dostają świadectwa. Jeśli uczeń zna już 100 nowych słów, przechodzi do następnej klasy. Świadectwo nie zawiera ocen, jest dokumentem potwierdzającym udział w kursie. Nie wyróżnia się też w żaden sposób najlepszych uczniów. Zdobyta wiedza jest dla nich nagrodą.

Pytam Sofiana, czy szkoła przyjęłaby uczniów z Polski. Oczywiście, że tak - zapewnia. A czy Polki musiałyby założyć chusty, żeby nie odróżniać się od innych kursantek? Ależ nie trzeba - zaprzecza z uśmiechem - przecież nawet nie wszystkie Muzułmanki noszą chusty. Serdecznie zapraszamy.

ALMONT SYSTEM Fabryka Ogrodów Zimowych

z 12 letnim doświadczeniem

Wszystkie nasze wyroby wykonujemy na sprawdzonych systemach polskich i niemieckich

oferujemy:

- ogrody zimowe
- nietypowe konstrukcje przestrzenne
- fasady
- rolety i markizy
- drzwi harmonijkowe i przesuwane
- okna i drzwi z PCV i aluminium
- zabezpieczenia antywłamaniowe

zapewniamy:

- wysoką jakość produktów
- dogodne terminy
- atrakcyjne ceny
- realizacje w kraju i zagranicą

Almont System Fabryka Ogrodów Zimowych
43-356 Bujaków, ul. Bielska 3
biuro: tel./fax: 0048 33 814 41 59
fax/automat: 0048 33 821 10 12
e-mail: ogrodyzimowe@almontsystem.pl

KOMPUTER SERVICE

Tel.: 089 / 27 27 20 57
Handy: 0175 66 95 945
E-mail: service_tom@web.de

Socrates

Keja

socrates@socrates.pl
www.socrates.pl

informacja i rezerwacja:

Monachium:
(089) 649 36 89
(089) 35 65 35 95

Kraków:
(012) 655 04 62
(012) 655 05 95

międzynarodowy transport osób
codzienne ekspresowe przejazdy mikrobusowe

HEIZUNG SANITÄR LÜFTUNG SOLAR BRENNER-SERVICE

Gdbr Meisterbetrieb

Altmann – Knutelski

Naupliastr. 63 81547 München
Tel.: 089/69398749
Fax: 089/69398750
Mobil: 0163 7665261/62
E-mail: firma@aku-gdbr.de

MÓWIMY PO POLSKU

WYKONUJEMY USŁUGI RÓWNIEŻ NA TERENIE POLSKI

SKLEP ŻYWIEC

Karsplatz - Stachus 4
(w podwórku, między kinem Gloria a pawilonem BMW)

tel. 0172 847 83 37

GOSPODA POLSKA

W podziemiach Domu Towarowego KARSTADT przy Karsplatzu
(wejście od strony Karsplatzu, w ciągu gastronomicznym
SCHMANKERLGASSE)

ZAPRASZAMY

Druga filia polskiego sklepu

Oprócz polskich wędlin i wyrobów gastronomicznych polecamy smaczne dania gorące: kielbaski z rożna, pierogi (z kapustą, ruskie), bigos oraz piwo i polską wódkę.

Nauka jazdy

Perlacherstr. 67
81539 München
Giesing

Peschelanger 13
81735 München
Perlach

PKW-LKW-KRAD

FAHRSCHULE BATYRA

tel.: 089 69 77 73 74
Mobil: 0176 210 412 79

www.fahrschule-batyra.de

prawo jazdy również w j. polskim w kategoriach:
A - A1 - M - B - BE - C1 - C1E - C - CE

Warsztat Elektromechaniki

- Diagnostyka
- Naprawy
- Instalacje gazowe od 990€

Bodenseestr 222
81243 München Neuaußing
Tel. 089 26214696
Mobil 0176 2291 8048

AVZ Autoteile GmbH

Tel.: 089/3291105, Fax: 089/3291103
Rappenweg 138
81829 München (Trudering)

- Auto części
- Korzystne ceny
- Nowe części do wszystkich marek samochodów osobowych
- Polska obsługa

mojemiesto-gazeta.de

JAK CIĘ WIDZĄ,
TAK CIĘ KUPIĄ!

Chcesz osiągnąć sukces? Porozmawiajmy o tym...

Tel.: 0 871 97 46 335

Zapraszamy do współpracy firmy handlowe oraz producentów stolarki

www.almontsystem.pl www.almont.de

Konsulat Generalny RP w München

Rötgenstr.5 81679 München
Tel.: 089/418 60 80;
www.berlin.polemb.net/index.php?document=249

Polskie Centrum Kultury

Prinzregentenstr.7 80538 München
Tel.: 089/211 12 435

Polska Misja Katolicka w Monachium

Heßstraße 26 80799 München
Tel.: 089/273 22 00

Polska Misja Katolicka w Ingolstadt

Gaimersheimerstr.32 85057 Ingolstadt
Tel.: 0841/84845

Polska Misja Katolicka w Norymberdze

Arminiusstr.21 90402 Nürnberg
Tel.: 0911/473355

Krakauer Haus

Hinter Insel Schütt 34 90403 Nürnberg
Tel.: 0911 22 41 20

ADWOKACI:

Altmann Anna

Südliche Münchener Str. 2a
82031 Grünwald/München
Tel.: 089/693 51 40

Bronska Renata

Streitfeldstr. 38 81673 München
Tel.: 089 / 43 51 93 81

Czech Anja

Nymphenburger Strasse 20 80335 München
Tel.: 089/51 51 49 53

Demacker Izabela S.

Gabelsbergerstrasse 9 80333 München
Tel.: 089/85 63 63 55

Derkacz Oskar

Candidplatz 13/V 81543 München
Tel.: 089/65 11 41 99

Dudek Ilona

Oskar-von-Miller-Ring 31 80333 München
Tel.: 089/287 297 330

Grobosz Olaf

Donnersbergerstr. 46 80634 München
Tel.: 089/13 95 83 72

Motkowski Christoph

Altheimer Eck 15 80331 München
Tel.: 089/218 955 62

Przibylla Alexander

Oskar-von-Miller-Ring 31 80333 München
Tel.: 089/287 297 330

LEKARZE:

OGÓLNY:

Czernicki Barbara

Lindwurmstr. 75 80337 München
Tel.: 089/53 25 23

Petzold Malgorzata

Rosenheimerstr. 79 81667 München
Tel.: 089/48 95 67 49

Tymiec Marian

Steinstr.30 81667 München
Tel.: 089/488 493

Zadrozny Jacek

Therese-Giehse-Alee 33 81739 München
Tel.: 089/67907332

GINEKOLOG:

Karasiński Norbert

Bahnhofstr.41 82152 Planegg k. Monachium
Tel.: 089/859 55 59

STOMATOLOG:

Jurecki Katharina

Amalienstr. 60 80799 München
Tel.: 089/39 37 20

Kozłowski Joanna

Marktplatz 7 85375 Neufahrn
Tel.: 08165 48 66

Steinberg Richard i Domanski Hanna

Müllerstr.27 80469 München
Tel.: 089/2609541

Znorowski Marian

Am Oberanger 14 85221 Dachau
Tel.: 08131/729440

LOGOPEDIA:

Machowski Anna i Fischer Renate

Teucherstr. 28 81829 München
Tel.: 089/189 042 09

PSYCHOLOG KLINICZNY I PSYCHOTERAPEUTA:

Kaczmarek Anna

Landsberger Str. 45a 80339 München
Tel.: 089/74 49 29 44; Mobil: 0152/07215774

KSIĘGOWOŚĆ:

BBL Service

Paul-Heyse-Str. 6 80336 München
Tel.: 089/322 123 78

Büro Center – Servis Biurowy

Jutastr. 7 80636 München
Tel.: 089 / 51 99 76 38

Członka Ireneusz

Siglstr. 15 80686 München
Tel.: 089/570 2140

Grygiel Beata

Werinherstr. 15 81541 München
Tel.: 089/96 05 27 47

Hollinger & Lasota GbR

Gaimersheimerstraße 19 85057 Ingolstadt
Tel./Fax: 0841 1426098

Wagner-Szostak Anna

Landwehrstr.2 80336 München
Tel.: 089/543 44 869

UBEZPIECZENIA:

Cichy Marek

Adolf Schmetzer Str. 40 93055 Regensburg
Tel.: 0941/29797962

Polscy Doradcy Finansowi PLDF GmbH

Landwehrstr.2 80336 München
Tel.: 089/590 68 590

TŁUMACZENIA:

Burger Beata

Westendstr. 85 80339 München
Tel.: 089/50 07 31 47

Reissig Anna

Auerfeldstr.22 81541 München
Tel.: 089/48 19 45

SYCHer Sprachen Sprechen Aneta Sych M.A.

Dachauer Straße 180 80992 München
Tel.: 0172/786 94 59

Wypijewska-Kochems Hanna

Gottfried-Böhm-Ring 43 81369 München
Tel.: 089/78 65 21

OBSŁUGA FIRM:

Szkulcecka Grażyna

Altheimer Eck 15 80331 München
Tel.: 089/86 36 98 32

DORADZTWO PODATKOWE:

Bronska Renata

Streitfeldstr. 38 81673 München
Tel.: 089 / 43 51 93 81

Przibylla Alexander

Oskar-von-Miller-Ring 31 80333 München
Tel.: 089/287 297 330

BIURA TURYSTYCZNE:

Reiseagentur Bavaria

Einsteinstrasse 157 81675 München
Tel.: 089/411 892 86

SZKOŁY JĘZYKOWE:

SYCHer Sprachen Sprechen Aneta Sych M.A.

Dachauer Straße 180 80992 München
Tel.: 0172/786 94 59

NAUKA JAZDY:

Batyra Michael

Perlachstr. 67 81539 München
Tel.: 089/69 77 73 74

AUTO-USŁUGI:

Paweł KFZ Werkstatt

Bodenseestr. 222 81243 München/Neuaubing
Tel.: 089/262 14 696

URODA:

Polski Zakład Fryzjerski – Ochmann

Landsbergerstr. 12 80339 München
Tel.: 089/5023146

INNE:

Agencja Reklamowa SPISLA

Kreuzackerstr.44 84036 Kumhausen
Tel.: 0871/97 46 335

Biuro Partnersko-Matrymanialne

w Monachium
Tel.: 089 326 00 321

POLKWIAT – Kwiaty do Polski

Tel.: 07021861169

Sklep SCHLESIER

Marienplatz 27 84130 Dingolfing
Tel.: 08731/75690

Zakład Pogrzebowy OMNIS

ul. Żwirowa 76 66-400 Gorzów Wlkp
Tel.: +48 95 722 42 08

Impressum

WYDAWCA: werbe-agentur spsila Kreuzackerstr. 44 84036 Kumhausen **KONTAKT:** tel. +49 871 97 46 335 fax +49 3222 1460 899, e-mail: info@mm-gazeta.de; **WSPÓŁPRACA:** red. Bogdan Żurek, Teresa Rok, Jan Nalepa | Zamieszczone teksty podlegają prawu autorskiemu. Przetwarzanie tylko za zgodą wydawcy. Redakcja nie odpowiada za niezamówione artykuły i zdjęcia. Za treść ogłoszeń, artykułów sponsorowanych oraz reklam redakcja i wydawnictwo nie ponoszą odpowiedzialności. **DRUK:** Sonar Sp. z o.o., ul. Kostrzyńska 89, 66-400 Gorzów Wlkp., tel. (+48 95) 736 88 35, e-mail: biuro@sonar.pl, www.sonar.pl; **NAKŁAD:** 6000.

HERAUSGEBER: werbe-agentur spsila Kreuzackerstr. 44 84036 Kumhausen **KONTAKT:** tel. +49 871 97 46 335 fax +49 3222 1460 899, e-mail: info@mm-gazeta.de; Der Inhalt unterliegt dem Urheberrecht. Die Verwertung aller Beiträge ist nur mit der schriftlichen Zustimmung des Herausgebers gestattet. Für unverlangt eingesandte Bild- und Textbeiträge keine Gewähr. Herausgeber und Redaktion haften nicht für den Inhalt der veröffentlichten Anzeigen. **DRUCK:** Sonar Sp. z o.o., ul. Kostrzyńska 89, 66-400 Gorzów Wlkp., tel. (+48 95) 736 88 35, e-mail: biuro@sonar.pl, www.sonar.pl; **AUFLAGE:** 6000.

Kancelaria Adwokacka

z a p r a s z a
z g d l a s z a

Ilona Dudek

Rechtsanwältin

Alexander Przibylla

Rechtsanwalt

prawo rodzinne . prawo pracy . prawo karne . prawo gospodarcze . prawo spadkowe .
regulacja wypadków drogowych . deklaracje podatkowe i księgowość

Oskar-von-Miller-Ring 31 . 80333 München
Telefon: 089 287 297 330 . Fax: 089 287 297 339

UDZIELAMY PORAD W JĘZYKU POLSKIM I NIEMIECKIM

Mężczyźni		
Wiek	Składka* SB 100 Eur	Składka* SB 1000 Eur
0-15	95,61	22,14
16-20	67,40	22,14
21	107,81	66,22
22	110,35	69,81
23	113,03	73,61
24	115,86	76,19
25	118,81	78,86
26	121,86	81,58
27	125,05	84,39
28	128,34	87,29
29	131,76	90,28
30	135,02	93,20
31	138,42	96,23
32	141,96	99,36
33	145,66	102,61
34	149,53	106,01
35	153,64	109,59
36	157,98	113,34
37	162,58	117,30
38	167,43	121,46
39	172,56	125,82
40	177,97	131,35
41	184,38	136,49
42	191,20	142,55
43	198,32	149,00
44	205,93	155,80
45	213,93	162,94
46	222,37	170,46
47	231,22	178,33
48	240,50	186,57
49	250,22	195,18
50	260,28	204,10
51	270,66	213,35
52	281,36	222,91
53	292,33	232,75
54	303,57	242,86
55	315,07	253,25

HUK-COBURG Krankenversicherung

Prywatne, pełne ubezpieczenie zdrowotne
w HUK-Coburg zapewnia Tobie i Twojej rodzinie dostęp do opieki
lekarskiej w Niemczech, w Polsce oraz we wszystkich innych krajach
Unii Europejskiej.

Ubezpieczenie to pokrywa koszty opieki lekarskiej na najwyższym
poziomie oraz świadczeń z zakresu badań profilaktycznych,
ambulatoryjnych, laboratoryjnych i diagnostycznych w szerokim
zakresie.

Bardzo korzystne składki z możliwością zwrotu do czterech składek
miesięcznych w ciągu roku.

Zmiana ubezpieczenia zdrowotnego możliwa jest bez badań lekarskich
i stomatologicznych.

Zadzwoń, zapytaj o szczegóły!

Przedstawiciel: Grażyna Szkultecka

Feichtholzweg 2, 82205 Gilching

Tel / Fax: 08105 / 77 57 24

Tel: 0170 / 10 71 849

* Składka miesięczna = łączna suma ubezpieczenia zdrowotnego
(Krankenversicherung), dodatku ustawowego (gesetzlicher Zuschlag)
oraz obowiązkowego ubezpieczenia Pflegeversicherung.
SB = udział własny w wysokości 100,00 lub 1.000,00 Euro

Kobiety		
Wiek	Składka* SB 100 Eur	Składka* SB 1000 Eur
0-15	95,61	22,14
16-20	80,55	33,47
21	117,31	101,68
22	180,79	103,09
23	180,66	104,41
24	182,67	105,84
25	187,12	107,69
26	189,72	112,46
27	191,51	114,95
28	194,36	120,72
29	196,88	123,20
30	201,12	126,54
31	204,18	129,80
32	208,46	134,96
33	214,37	139,93
34	219,81	144,56
35	224,86	149,66
36	231,55	153,65
37	237,54	158,04
38	242,45	162,29
39	247,41	166,57
40	253,10	171,08
41	258,08	177,04
42	263,25	182,26
43	269,05	187,62
44	274,95	193,26
45	281,23	199,22
46	287,89	205,48
47	294,96	212,08
48	302,43	218,99
49	310,33	226,27
50	318,61	233,87
51	327,32	241,82
52	336,43	250,11
53	345,92	258,73
54	355,76	267,67
55	365,94	276,90

KANCELARIA ADWOKACKA

Oskar Derkacz

Candidplatz 13 / V

81543 München

Fax: (089) 62 42 39 79

WSZYSTKIE DZIEDZINY PRAWA

- Prawo Karne (obrona w sprawach karnych i wykroczeń)
- Prawo Pracy (pomoc przy wypowiedzeniach i odprawach)
- Prawo Cywilne (przygotowywanie i sprawdzanie umów)
- Prawo Najmu i Dzierżawy
- Zakładanie firm (Gewerbe, GbR, UG, GmbH)
- Obsługa podatkowa dla firm

Tel.: (089) 65 11 41 99

Gwarantujemy bezpośredni kontakt z adwokatem

Agencja Turystyczna BAVARIA

Reiseagentur BAVARIA

Inh. Dominika Hilger

Einsteinstrasse 157

81675 München

Tel.: 089/ 411 892 86

info@reiseagentur-bavaria.de

www.reiseagentur-bavaria.de

Tel. 089 - 411 89 286

oferty turystyczne

- TUI, Neckermann, SunTrips
- Olimar, Alltours, AIDA, Costa, DerTour, ITS, Tjaereborg, FTI, Marco Polo i wiele innych
- last minute
- wyjazdy do Polski
- wycieczki jednodniowe

nasze usługi TOUR - OPERATOR

- organizacja pobytów
- obsługa spotkań biznesowych
- transfery i limuzyny
- wynajem samochodów
- rezerwacja miejsc hotelowych
- przewodnicy – Monachium
- informacja turystyczna
- Incentive - Event - Incoming

bilety lotnicze i autobusowe

- połączenia lotnicze do wszystkich krajów świata LOT, AirBerlin, Lufthansa itd.
- bezpłatne rezerwacje
- połączenia autokarowe do Polski – Sindbad, Orland, Eurotrans, Touring itd.
- wynajem autokarów

Od ponad 20 lat z Wami

Ireneusz Czlonka

Dypl. Księgowy, certyfikat Steuerberaterkammer

🔴 **Księgowość**

🔴 **Podatki**

🔴 **Obsługa firm**

i osób prywatnych

Tel. 089/570 21 40 Siglstr. 15, 80686 München